

TESVİYE

YIL : 11

SAYI : 53

ŞUBAT 2002

Bizim için yaptırdığınız bu çağdaş ve güzel okulumuzda, geleceğe hazırlanırken çok mutlu oluyoruz. Sizlere çok teşekkür ederiz.

Biz de çok çalışarak başarılı olmaya, ileride de sizin gibi tüm insanlara yararlı olmak için çalışmaya söz veriyoruz.

Atatürk gibi hep kalbimizdesiniz..Sizi çok seviyoruz.

4-B sınıfı adına
Sınıf Başkanı Mert Balı
M. Balı.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar
Büyük Locası Derneği Sayın Üyeleri,
Sizleri seviyoruz.Bu sevgimiz sürüp gidecek.Öğrenim hayatımıza başka okullarda da devam edeceğiz. Ama bu güzelliği ve hangi amaçla yapıldığını hiç unutmamayacağız.

Teşekkür ediyoruz.
3-C sınıfı öğrencileri
DURİNCİ YİZMİT

2001 YILI KONVAN'I

Konvandan Genel Görünüm (M Mâbedi)

*Soldan sağa: Bü. Üs. Yrd. Pek Muh. Ahmet ERMAN K., Bü. Üs. En Muh. Demir SAVAŞÇIN K.,
Ön. Bü. Üs. En Muh. Tunç TİMURKAN K., En Muh. Can ARPAÇ K.*

40. ve 50. YIL ÖDÜL TÖRENİ

Ödül alan K.'lerimiz Doğu'da...

Ödül alan K.'lerimiz için sürekli bir alkış...

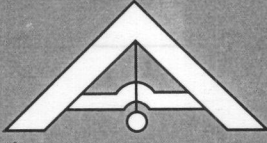
KADIKÖY BİNAMIZ

*Kadıköy Binamız İnşaatının Son Durumu
(11.01.2002)*

Fotoğrafta yeşil boyanmış olarak görülen birinci kısım, mavi boyalı bölüm ise ikinci kısımdır. Mavi, ısı tecridi için kullanılan astar malzemenin rengidir, son kat boyası yapıldığı zaman yeşile dönüşecektir.

TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ DERGİSİDİR

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına

İmtiyaz sahibi : **DEMİR SAVAŞÇIN**

Yazı İşleri Sorumlu Müdürü : **CELİL LAYİKTEZ**

NURUZİYA SOKAĞI 21, BEYOĞLU - İST. TEL.: (0 212) 251 26 50
 DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
 ÜYELERE MAHSUSTUR. İKİ AYDA BİR YAYINLANIR.
 YENİLİK BASIMEVİ TEL. : (0 212) 243 55 72 - 245 32 48

YIL : 11

SAYI : 53

ŞUBAT 2002

İÇİNDEKİLER

2. Tesviye'den	Celil LAYİKTEZ
3. Büyük Üstat Mesajı.....	Demir SAVAŞÇIN
4. Bir Konvan'ın Ardından.....	Koray DARGA
7. 50 ve 40 Yılıni Dolduran Kardeşlere Ödülleri Verildi.....	Tesviye
8. Çekicimin Üçüncü Vuruşunda.....	Can ARPAÇ
12. Büyük Şark Dergisi (1931-1935).....	Derleyen: Reşit ATA
16. Atatürk'ün Üniversite Reformu ve İkinci Dünya Savaşı Öncesinde Türkiye'ye Sığınan Yabancı Bilim ve Sanat Adamları (İkinci Bölüm).....	Üner BİRKAN
22. Hümanizma ve Hür İrade.....	Celil LAYİKTEZ
24. Bir Karikatür... Sisyphos Efsanesi... ve Düşündürdükleri... ..	Reşit ATA
26. Ritüelik Müzik.....	Tesviye
28. Doğunun Büyük Işıkları.....	Tesviye
30. Ham Taşı Yontarken.....	Cumhur MUMCU
32. Merak Ettikleriniz	Tesviye
33. 100 Ahret Sorusu (devam)	Celil LAYİKTEZ
36. Masonların Dünyasında Bir Gezinti	Tesviye
45. Synopsis	Tesviye
46. Bulmaca	Sinan GÜRMEK

KAPAK RESMİ

İZMİT DERİNCE İLKÖĞRETİM OKULU ÖĞRENCİLERİNİN
 GÖNDERDİĞİ TEŞEKKÜR MESAJLARI

TESVİYE'DEN

2001

HÜR İRÂDE

Sevgili Kardeşlerim,

2001 yılı Konvan'ını yıllar sonra, tekrar Nuru Ziya'da gerçekleştirdik. Teknolojinin yardımıyla beş mabet birleştirildi. Ayrıntıları s. 4'de bulacaksınız. Büyük Görevlilerin şu kadar yılda bir tüzük gücü ile değiştirilmelerini talep edenlere cevap olarak, Kardeşlerimizin seçim gücü çoğunu değiştirdi. Tekrar seçilen Büyük Üstadımıza, eski ve yeni seçilen Büyük Görevli Kardeşlerimize başarılar dileriz.

Ekonomik krizin Kardeşlerimize getirdiği zorluklara yardımcı olabilmek amacıyla, 54. sayımızdan itibaren, bir iş / eleman arayanlar sayfası açacağız. İlgili Kardeşlerimizin Büyük Sekreterliğimiz eliyle dergimize müracaat etmelerini rica ederiz.

Kadıköy'de, Kardeşlerimizin büyük özverisi ile başlayan mabet ve lokal inşaatımızın tamamlanmaya yakın son durum fotoğraflarını kapak içi sayfalarımızda, yazısını da s. 36'da bulacaksınız. Bir sonraki sayımızda açılışı müjdeleyebilmeyi ümit ediyoruz.

İzmir'de her yıl kutlanan Geleneksel Mason Haftasının ayrıntılarını Hakan Yıldırım K. yazdı (s. 37). Bu konuda, göstermiş olduğu işbirliği ve hassasiyet için, Büyük Üstat Yardımcısı Ömer Harmancı K.'imize teşekkür ediyoruz.

Hümanizma ve Hür İrade başlıklı yazıda açılan Masonik Vizyon konusunu Reşit Ata K.'in kaleme aldığı "Sisyphos Efsanesi ve düşündürdükleri" yazısı tamamlamaktadır. Bu

nedenle bu iki yazıyı peş peşe sizlere sunduk (s. 22 ve 24). 1983 Konvanını tetkik ederken, Cevat Memduh Altar Üstadımızın müzik hakkında söylediklerine rastladık ve belge niteliğinde olan bu söylemi tersimattan aynen aldık (s. 26). Kardeşlerimiz, yabancı obediyanlarda Yemin Kürsüleri üzerinde duran Kutsal Kitapları hep sorarlar. S. 28'de, "Doğunun Büyük Işıkları" başlığı altında bu sorunun cevabını vermeye çalıştık.

Merak Ettikleriniz bahsinde, 15 değişik Masonik takvim ile, güncel konulardan, Afganistan Emiri Habillullah Han'ın hangi şartlarda tekris olduğunu bulabileceksiniz. 100 Ahret Sorusu s. 33'de devam etmektedir.

İç Haberlerde Rus Büyük Locasının İstanbul'da tertip ettiği sergi haberini bulacaksınız. Dış Haberlerde, İngiltere Birleşik Büyük Locasının resmî organı Freemasonry Today dergisinde Derince İlköğretim Okulu ile ilgili yayını (s. 40), La Corne d'or (Haliç) Locasının Hümanitas Locamızla eşleşme merasimini, Washington'da Nur 2000 Locasının yıllık geleneksel hastane ziyareti ile Küba Büyük Locasını toplu olarak ziyaretlerini okuyacaksınız. İngiltere Pro Büyük Üstadının bir mülâkatta "Hürmasonluğun Sırrı" ve "Hürmasonluk bir Din Değildir" başlıklı yorumlarının ilgi çekeceğini ümit ediyoruz (s. 43). Aynı sayfada önce Nazilerin sonra da KGB'nin el koyduğu Fransız Masonik arşivlerinin Moskova'dan Fransa'ya iade edilmişlerinin ilginç hikâyesini bulacaksınız.

Kardeşçe selâm ve sevgilerimle,

Celil LAYIKTEZ

Büyük Üstat Mesajı

Üstadı Muhterem ve
Sevgili Kardeşlerim,

2001 yılının Aralık ayı içinde birçok güzellikleri yaşadık ve yaşıyoruz. Bu güzelliklerin bir kısmını hatırlatmak istiyorum.

Derince'de çok amaçlı salon ihale edildi ve öyle tahmin ediyorum ki sömestr tatilinden sonra ilgililerine teslim edeceğiz.

İzmir'de, Beethoven'in 9 uncu senfonisi, Atatürk Kültür Merkezinde dışa açık olarak icra edildi. 600 kişilik salona 700 kişi katıldı. Protokoldan da gelenler vardı. Etkinlik yörede takdirle karşılandı ve tekrarı istendi.

8 Aralık 2001 Cumartesi günü Konvan toplantımız İstanbul Nur-u Ziya'daki binamızda, ayrı ayrı beş mabedimizde Barcovizyon sistemi ile yapıldı. İlk defa uygulanan bu sistemi Kardeşlerimiz çok beğendiler ve büyük salonlarda yapılan Konvanlardan daha da iyi olduğunu samimiyetle ifade ettiler. Kardeşlerimin bu mutluluğunu oluşturan, Konvan yönetiminde yardımcı olan Mabetlerdeki Başkan ve yöneticilerine, bu sistemi teknik olarak oluşturan İltek Firmasına, görevli ÇEKİÇ

MUH. L.'sına, organizasyonu düzenleyen Pek Muh. Koray DARGA ve şahsında diğer görevli Kardeşlerime içtenlikle teşekkür ederim.

Konvan, 2002 ve 2003 yılı Büyük Kurul üyeliği görevini Tüzüğümüz gereği, belirli sayıda Kardeşlerime verdi. Görev anlayışı ve bilinci ile bu onurlu görevin verildiği Kardeşlerimi içtenlikle kutlar, başarılar dilerim.

Bu günlerde Kardeşlerimizin inançlarına göre yaşayacağımız Ramazan Bayramı, Noel ve Hannuka ile birlikte Yılbaşı da bulunmaktadır. Bu nedenle Kardeşlerimizin bayramlarını, yeni yıllarını değerli aile fertleri ile birlikte içtenlikle kutlar, sağlık ve esenlikleri ile birlikte bu güzelliklerin devamında ve paylaşılmasında Evrenin Ulu Mimarının yardımcı olmasını niyaz ederim.

Kardeş sevgi ve saygılarımla.

Demir SAVAŞÇIN
Büyük Üstat

BİR KONVAN'IN ARDINDAN...

Koray DARGA

2001 yılı Konvan'ı ilk kez Nuru Ziya Sokak'ta beşi aktif, biri pasif olmak üzere altı Mabette Barcovision sistemi ile gerçekleştirildi. Ziyaretçileri karşılama ve yürütme görevi programını 135 Numaralı Çekiç Muh. L.'sı üstlenmişti.

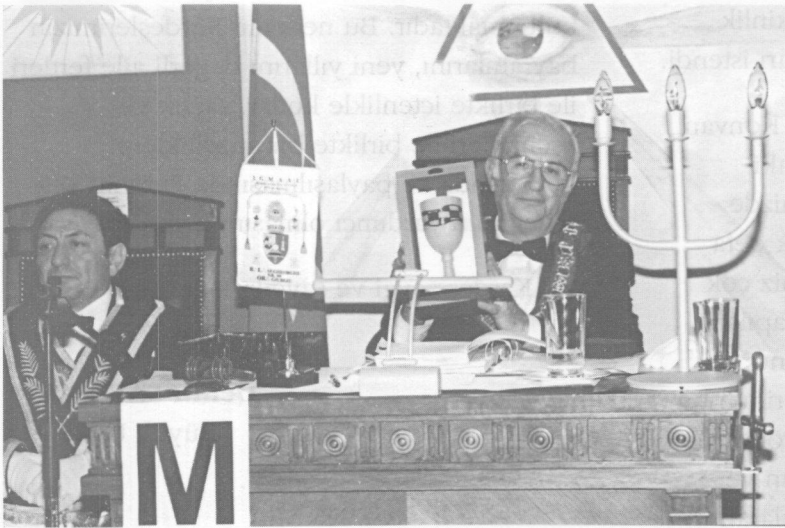
08 Aralık 2001 Cumartesi günü saat 10.00'da başlayan Konvan'a İstanbul Vadisinden 93, Ankara Vadisinden 51, İzmir Vadisinden 31 toplam 175 Muhterem Loca üyesi katıldılar. Katılım dağılımı 4 Önceki Büyük Üstad'ımız, İstanbul'dan 264 K. (Loca Görevlilerinden 239, Büyük Görevliler Kurulundan 11, Önceki Pek Muh.'lerden 14 K.); Ankara'dan 142 K. (Loca Görevlilerinden 122, Büyük Görevliler Kurulundan 5, Önceki Pek Muh.'lerden 15 K.); İzmir'den 90 K. (Loca Görevlilerinden 78, Büyük Görevliler Kurulundan 4, Önceki Pek Muh.'lerden 8 K.) olmak üzere,

toplam 500 K. katıldı. 17 Ziyaretçi Üstat kendilerine tahsis edilen Mabette yerlerini almışlardı.

Ses ve görüntünün ana mabet olan M Mabedinden diğer K, L, A, B ve dinleyicilerin olduğu H Mabedine aktarılması ve H Mabedi hariç diğerlerinden ana mabede oradaki görüntü ve sesin aynı anda aktarılmasında başarı sağlanması ile önümüzdeki yeni Konvan'ların da bu şekilde yapılacağı izlenimi kesinleşti. M ana Mabesinde Büyük Üstat En Muh. Demir Savaşçın, K Mabesinde Pek Muh. Ömer Harmancıoğlu, L Mabesinde Pek Muh. Yaşar Aysev, A Mabesinde Pek Muh. Ahmet Örs, B Mabesinde Pek Muh. Sinan Önem ve H Mabesinde Muh. Atilla Büyükerhun K.'ler Başkanlık yaptılar.

Konvan'da üyeler, geçen yıl içinde kurulan 10 yeni L.'nin faaliyete geçişi hakkındaki memnuniyetlerini, yıl boyunca yapılan idari çalışmaların doyuruculuğunu, gelecek dönem için aidatın kaç lira olabileceğini görüştüler. Yeni Genel Başkanımızı ve yeni görevlileri oyları ile belirlediler.

Mason'lukta 50 ve 40 yıllarını dolduran Kardeşlerimize verilecek olan önlük ve beratların kendilerine Vadiler bazında ileriki günlerde düzenlenecek toplantılarda verilmesi kararlaştırıldı. Ödül törenleri ile ilgili haberimizi 7. sayfamızda bulacaksınız.

Bü. Üs. En Muh. Demir Savaşçın K., Bü. Üs. Kay. Pek Muh. Ahmet Erman K.

Ülkemizin kıdemli ve tecrübeli Masonlarının biraraya geldiği bu Konvan'ımıza, bütün dünyada olduğu gibi, biz de yabancı ülkelerdeki Büyük Locaların Başkanlarını davet etmiştik. Bu davetimize Fransa Milli Büyük Locasına bağlı Versailles Bölge Büyük Locası Büyük Üstadı En Muh. Jean Claude Tardiva, Almanya Birleşik Büyük Locası Büyük Temsilcisi Pek Muh. Michael Kunze-Concewitz, Bulgaristan Büyük Locası Büyük Üstadı En Muh. Borislav Sarandev ile delegasyondan Petio Pevkov, Rusya Büyük Locası Büyük Üstadı En Muh. George Der-gachev, Büyük Sekreter Pek Muh. Alexander Kondykov ile delegasyondan Andrey Serkov, İtalya Düzenli Büyük Locası Büyük Sekreteri Pek Muh. Fabio Venzi, Romanya Milli Büyük Locası Büyük Üstadı En Muh. Gheorghe Comanescu, Büyük Sekreter Yardımcısı Pek Muh. Adrian Baicusu ile delegasyondan Ghgorghe Giurgiu, Ficlganu Stevan, Adrian Bârzah, Gusatu Vasile, Vuca Emil-Gabriel, Moldoveanu Daniel, Macaristan Büyük Loca-

Bü. Üs. En Muh. Demir Savaşçın K.,
Mub. Naci Erdem K.'e ödülünü verirken

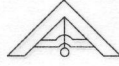
sı Büyük Üstat Kaymakamı Pek Muh. Geza Szephalmi Kardeşler icabet ettiler.

Dönem içinde gösterdikleri üstün hizmetlerden dolayı kendilerine ödül verilen 8 Kardeşimiz beratlarını aldı. Naci Endem, Giray Olcay, Ali Fuat Tek, Orhan Dinç Muh. K.'ler ile Erdoğan Altay, Irmak Tülbentçi, Murat Vefkioğlu ve Mustafa Akman Kardeşler ödülleri, gelecek yıllarda da yapacakları çalışmaların heyecanını duyarak Büyük Üstadın elinden aldılar.

Barcovision sistemini ve ses düzenini kuran İltek A.Ş. firması yetkilileri Sn. Ali Üstündağ ve Sn. Emine Öz'ün gösterdiği üstün hizmet ve profesyonellik, hazır bulunanların övgü dolu sözlerine neden oldu. Her Mabette görev alan kameramanlar ile rejî odasını yöneten Kardeşler üstün bir başarı gösterdiler. Muh. Koray Darga'nın koordinatörlüğünde Muh. Cem Aydın Kardeşin yanısıra Altar L.'sından Tunç Şanad, Turgut Tiftik, Umur Ay-

Bü. Üs. En Muh. Demir Savaşçın K.,
Mub. Giray Olcay K.'e ödülünü verirken

sal, Ömer Galatalı, Süleyman Şahin, Okan Soysal, Murat Özyarar, Nail Öztaş, Sefa Baykal, Yaşar Arditi, Ayk Kazanç ve Sezgi L.'sından Ahmet Arol Kardeşler kameraman olarak; Ali Çakır K. fotoğraf çekimleri; Sur L.'sından Melih Siner ile Söz L.'sından Vehbi Dileksiz Kardeşler reji odası yönetmenleri olarak; Erenler L.'sından Ergin Koparan K. ile Fazilet L.'sından Semih Yanar K. reji odası yardımcı görevlileri olarak üstün görev anlayışı ile Kardeş dayanışmasının birer örneğini sergilediler. Tasnif Heyetinde görev alan tüm Kardeşler oy tasnifinde gün boyu aralıksız çalışarak sonuçları zamanında belirlediler. Sodexho firmasının verdiği öğle yemeği kursosuzdu.

2001 yılı Konvan'ını üstlenen Çekiş Muh. L.'sı Kardeşleri kusursuz bir toplantı ve ardından bir Tenue Blanche toplantısı tertiplemenin rahatlığı ve huzurunu yaşadılar.

Tüm Konvan boyunca ve öncesinde gerek Büyük Loca Sekreteryasının, gerek teknisyen Sabri Alipamukoğlu'nun, Bilgisayar departmanı görevlileri Emre Edgü K. ile Kerem Şensöz'ün, tüm Muhasebe departmanın ve gerekse de bu toplantıya katkılarını esirgemeyen Harun Kuzgun, Giray Olcay, Sinan Onsun Muh. K.'ler ile Umur Aysal Kardeşin çalışmaları, Kardeş dayanışmasının bir başka güzel örneği idi.

Tunç Şanad ve Mirat Özyarar K.'ler kameramanlık görevinde

2001 Konvan sonuçlarına göre; yeni Büyük Görevliler Kurulu aşağıda belirtildiği gibidir.

Bü. Üs.	En Muh.	Demir SAVAŞÇIN K.
Bir Ön. Bü. Üs.	En Muh.	Tunç TİMURKAN K.
Bü. Üs. Kaymakamı	Pek Muh.	Yaşar AYSEV K.
Bü. Üstat Yard.	Pek Muh.	Harun KUZGUN K.
Bü. Üstat Yard.	Pek Muh.	Ömer HARMANCIOĞLU
Bü. I. Na.	Pek Muh.	Naif TİMUR K.
Bü. II. Na.	Pek Muh.	Haluk SANVER K.
Bü. Sek.	Pek Muh.	Ahmet ÖRS K.
Bü. Hat.	Pek Muh.	Murat ÇİM K.
Bü. Haz. Em.	Pek Muh.	Salih EVCİLERLİ K.
Bü. Has. Em.	Pek Muh.	Kaya PAŞAKAY K.
Bü. Muhk.	Pek Muh.	Ertekin ARASIL K.
Bü. I. Tö. Üs.	Pek Muh.	Hüseyin Dilek AKARLI K.
Bü. II. Tö. Üs.	Pek Muh.	Cevad GÜRER K.
Bü. Kut. Kit. Em.	Pek Muh.	Asım AKİN K.
Bü. San.	Pek Muh.	İlker İNAL K.
Bü. Kor.	Pek Muh.	Koray DARGA K.
Bü. Göz.	Pek Muh.	Ertan KARASU K.
Bü. Sek. Yard.	Pek Muh.	Arif AKGÜN K. (*)
Bü. Hat. Yard.	Pek Muh.	Mustafa Kemal TÜMAY K.
Bü. Haz. Em. Yard.	Pek Muh.	Erşan TINAY K. (*)

(*) 14 Dcak 2002 tarihli levha ile, Bü. Sek. Yard. ile Bü. Haz. Em. Yard.'nın yerleri değiştirilmiştir.

Yeni görevlilere çalışmalarında Evrenin Ulu Mimarı'ndan başarılar dileriz.

50 ve 40 YILINI DOLDURAN KARDEŞLERE ÖDÜLLERİ VERİLDİ

TESVİYE

2001 yılında 50. ve 40.'nci Masonik yaşlarını dolduran İstanbul Vadisi Kardeşlerine 12 Ocak 2002 Cumartesi günü hazırlanan bir törenle Büyük Üstat En Muh. Demir Savaşçın K. tarafından önlük ve beratları verildi.

İstanbul Üstadı Muhteremler Danışma Kurulu toplantısında Barcovision sistemi ile görüntü ve Pek Muh. Koray Darga K.'in ödül alacak Üstatların biyografilerini sunması ile gerçekleştirilen ödül töreni, ileriki günlerde aynı düzende İzmir ve Ankara Vadilerinde de gerçekleştirilecek.

50.'nci yılını dolduran Muh. Selim Albükrek ile Bünyamin Mizrahi K.'ler ve 40.'nci yılını dolduran Muh. Sadettin Tolga, Muh. Kadri Necip Nacar, Muh. Vecihi İbak, Muh. Ali Sadi Ulkay, Muh. Hanri Russo, Muh. Remzi Çetindağ, Necdet Pulhan, Mehmet Karamanoğlu ile Sinan Erdem Kardeşler önlükle-

rini kuşanırlarken heyecanlarını gizleyemiyorlardı.

Sinan Erdem K., ödülünü aldıktan sonra yaptığı kısa konuşmada, Olimpiyat Komitesi Başkanlık görevi nedeniyle localamızda görev almaya vakti yetişmediğini, ancak, Olimpik ideallerin Masonik ideallerle aynı paralelde olduklarını ve almış olduğu Masonik ilhamla, insanlığa en iyi şekilde hizmet etmeye çalıştığını ifade etti.

O gün mazeretleri dolayısıyla törene katılamayan 50.'nci yılını dolduran Muh. Metin Hotinli ile Celal Tezer Kardeşlere ve 40.'nci yılını dolduran Pek Muh. Raşit Temel, Muh. Haluk Bitek, Muh. M. Orhan Baykal, Muh. Burhan Cankat, Muh. Hüsnü Göksel, Muh. Leon Marsel Kuriyel ile Samim Baydar Kardeşlere ödülleri kendi localarında takdim edilecek.

Ankara Vadisinde 50.'nci yılını kutlayan Sami Gürün ve 40.'nci yıllarını kutlayan Affan Dağlı, Yelman Gazimihal ile Numan Kaya Kuzanlı Kardeşler ve İzmir Vadisinde 50.'nci yılını kutlayan Pek Muh. Halim Erker, Pek Muh. Behçet Nerad, Muh. Mahmut Egene, Muh. İbrahim Şevki Figen, Selim Hakmen ile 40.'nci yıllarını kutlayan Pek Muh. Yüksel Kazmirci, Pek Muh. Ergün Bozkurt, Muh. Türkhan Slem, Muh. Rafael Roditi, Müeyyed Karaferyalı ve Yako Sühami Kardeşler ödülleri alırlarken İstanbul Vadisinde ödül alan Kardeşleri ile aynı heyecanı paylaşacaklar.

Bü. Üs. En Muh. Demir Savaşçın K., Sinan Erdem K.'e ödülünü veriyor.

ÇEKİCİMİN ÜÇÜNCÜ IV VURUŞUNDA...

BEN

Can ARPAÇ

Gönül gözümle gerçeği görebileceğim bir ışık ararken, 27 Mart 1959 da karanlığın ötesinden bir ses duydum. "Çekicimin üçüncü vuruşunda nur verilsin..."

O ana kadar beni tutsak alan heyecanın yerine, büyük bir sevinç kapladı içimi. "Artık yolun sonuna geldim. Gözümdeki perde açılacak ve Mason olacağım" diye düşündüm. Göz bağım açıldı. Işıqla kucaklaştım. Adım dört yöne "Can Arpaç kardeşimiz artık çırak masondur" diye ilân edildi!... Ama Masonluk yolundaki çıraklığın ömür boyu süreceğini, ışığı gözümle değil, gönlümle görmem gerekeceğini ve insan ömrünün Mason olmaya yetmeyeceğini de nedense hiç kimse söylemedi!...

Şimdi iyi etmişler diye düşünüyorum. Belki söyleselerdi 42 yıl önce yaşam kavgasının henüz başlarında olan genç bir adamın ruh haliyle sağlıklı bir değerlendirme yapamaz ve kapıyı çalamazdım. Çalsam bile, önümde açılan yolu izleyecek akli ve kuvveti kendimde bulamazdım. Bu yolda yürüyebilmenin eşsiz güzelliğini de yeterince sezemezdim.

Ama şu anda geriye doğru baktığımda, bana nur verilmesi için Müeyyet Tekyeli muhterem kardeşimin eliyle üç defa vurulan çekicin; nice Üstad-ı Muhterem kardeşlerimizin elinde nice üç vuruşlar yaptığını görüyorum.

Bir yandan da, kardeşlerimin verdiği yetkiyle dünyadaki çekicilerin en ağırını dört yıl boyunca ben nasıl taşıdım diye de düşünmekten kendimi alamıyorum.

Aslında bu şerefli görevi "Ben" diye değerlendirmek de yanlış. Çünkü Masonluğa gerçekten gönül verenler, BEN yerine BİZ diyebildikleri ölçüde ideal insan olmaya, diğer bir deyişle Masonluğa yaklaşacaklardır ve insanlık yolundaki sayısız engellerden en zorlusunun ama aşılması mutlaka gerekenin adı, kanımca BEN olmalıdır. Sonsuzdaki bir hedefe her adımda BEN diyerek yaklaşılmaz. Tam bu noktada, az önce kendime sordüğüm soruyu cevaplayıp kaldığımız yerden konuyu devam ettireceğim.

1992 yılında bana emanet ettiğiniz Büyük Üstatlık çekicini, 4 yıl boyunca benimle ele veren tüm kardeşlerimizin yardımlarıyla taşıyabildiğim ve masonluğumuz için yararlı bir şeyler yapılabildiyse, başarıda en büyük payın kardeşlerimize ait olduğunun da bilincindeyim.

Konumuzun akışı içinde kullanmak gereğini duyduğum BEN kelimesi de, her fırsatta "Hep bana" dedirten ve dev aynasında kendimizi gördüğümüz BEN değildir. Masonluk ışığında, gönül gözümle baktığım zaman görmek istediğim BEN'dir. Bu BEN, Çekic'in vuruşlarını değerlendirmekle ve uygulamakla

yükümlü olduğunu gönlünde duyan büyük çoğunluğumuzun BEN'idir. Daha doğrusu BİZ'dir.

Kardeşlerim, bu uzunca açıklamadan sonra çekiçlerimizin her üçlü vuruşlarında bana söylediklerini sizlerle paylaşacağım. Aslında sizlerin de aynı şeyleri duyduğunuza inanıyorum. Çünkü insanlık ocağımızın birer ham taşı olan bizleri yontmak için vurulan çekiçler, hepimiz için aynı değerde, aynı güçte ve aynı doğrultudadır. Olsa, olsa ben kendi yorumlarımı dile getirebilirim. Her toplantımızın açılışında çekicin üç vuruşu bana:

- Kendini bulmak için ömrün boyunca bir çırak olarak ham taşını yontacağını unutma.

- Yüzün kızarmadan aynana bakabilmek için ömrün boyunca bir kalfa gibi hırslarını yontacağını unutma.

- İdeal insana ve Masonluğa yaklaşabilmek için ömrün boyunca gerçek bir usta gibi, Akıl ve Hikmetin ışığında tüm gücünü kullanıp, içindeki güzelliği buluncaya kadar kendini yontacağını unutma!
diye sesleniyor.

Oysa pek çoğumuz, bizleri nura kavuşturan çekiç seslerini, giderek çalışmalarımızı açan ve kapayan sıradan bir uyarı gibi algılamaya başlıyoruz. Sonunda ne yazık ki çekicin her vuruşunu gönlümüzde duymak, bu vuruşların tümünü değerlendirmek ve değerlendirebildiklerimizi uygulamak da hepimize kismet olmuyor. Çünkü "Beş parmak bir olmaz" özdeyişi gibi Masonluk yoluna girenler de farklı kişiler... Kimileri yaklaşık 300 yıldan bu yana bağnazların çeşitli saldırılarına uğrayan Masonluğun hâlâ dimdik ayakta duruşuna bakıp; bu yola girerlerse tüm kapıların önlerinde açılacağı, her tuttuklarının altın olacağı, sırtlarının asla yere gelmeyeceği bir Dünya düşünüyorlar! Saptaması çok zor

ama, bu kategoriye girenler için çekiçlerin "Nur verilsin" diyen 3. cü vuruşu asla duyulmamalı. Tam tersine tehlike bütün kardeşlerimize tek vuruşta duyurulup kapılarımızın kapanması sağlanmalı diye düşünüyorum. Ama böylelerinin kapı aralıklarından sızdıkları da unutulmamalı. Bunların bir süre bizleri üzüp, aradığımı bulamadım diye gidişleri ise benim için teselli oluyor. Kimileri ise, yaklaşık 300 yıldan bu yana karanlıkta kalan insanlara ışık tutan Masonluğuna akıl almaz sırları olmalı diye düşünüyorlar. Dolayısı ile Masonluk yoluna girmek için itici güçlerini meraktan alıyorlar. Her ne kadar "Merak kediyi öldürür" denirse de, kapımızı çalanlar için ölüm tehlikesi yoktur. Hatta bunlardan bir bölümünün masonik sırları öğreneceğiz derken; en büyük ve değerli sırrımızın ayırım gözetmeden, karşılık beklemeden bütün insanları sevebilmek olduğunu görünce, bu eşsiz güzellik karşısında büyülenmişcesine kardeşlik zincirimizin en sağlam halkaları arasında yer aldıkları da bir gerçektir. Diğer bir deyişle, sır peşinde koşanlar hayal ettikleri esrarengiz dünya yerine akılcı ve gerçekçi insanların sevgiyle el ele verdikleri bir dünya ile karşılaşır. Düne kadar merak ettikleri masonluğun yarınlara taşınması için çalışırlar.

Çekiçlerin nur verilmesi için vurduğu en mutlu anlar ise doğuştan, gönülden ve eğitimle önlüksüz mason niteliğinde olanlar içindir. Onlar Masonluk yolunda daha uygun adımlarla yürürler. Koşullar ne olursa olsun Masonluk yolundan ayrılmazlar. Onlar için çekicin ilk üç vuruşu: - Ulu Yaradan'a inmayanlar için Masonlukta yer olmadığı anlamındadır.

Onlar için çekicin ilk üç vuruşu; Ülkesine ve Ülkesinin yasalarına uymayanlarla yüz kırtarıcı suçlar işleyenlere Masonlukta yer olmadığı anlamındadır. Onlar için çekicin ilk üç vuruşu; Masonik gelenekleri, yazılı olma-

yan kuralları ve tüzükleri göz ardı etmeye çalışanlar için Masonlukta yer olmadığı anlamındadır. Onlar için çekicin vuruşları Masonluğun bir din, bir mezhep, bir tarikat, bir dernek, kulüp veya parti olmadığını duyurulmasıdır.

Masonluğun üçyüz yıldan bu yana gelen ve insanlığa, sevgiye ve gerçeğe adanmış bir yaşam biçimi oluşunun duyurulmasıdır. Aynı zamanda her çekic, Masonluğun çatısı altında dini tartışmalar ve törenler olamayacağını vurgular.

Masonluğun çatısı altında dil, din, ırk ve ülke ayırımı gözetilemeyeceğini vurgular.

Masonluğun çatısı altında bölgecilik yapılamayacağını vurgular. Çekicin vuruşları, her ülkede ancak bir muntazam Büyük Locanın tek ve en büyük otorite olduğunu ilan eder.

Çekicin vuruşları, Büyük locamızın dışında kalan hiçbir kuruluşun yönetim, çalışma biçimi ve tüzüklerinden alıntılar yapılmasına izin vermez.

Çekicin vuruşları, Büyük locamızın gayrimuntazam ilan ettiği veya harici âleme çıkarıldığı kardeşleri, masonik derece ve görevleri ne olursa olsun tüm çalışmaların dışında tutar.

Ve vuruşlarıyla Masonik yaşantımızı yönlendiren ÇEKİÇ'in öylesine değeri vardır ki, kendisine birinci çekic verilen Üstadı Muhteremin, görev süresini tamamladıktan sonra yerine usulünce bir halef seçilip is'at edilinceye kadar, ister Mavi localarda, ister Felsefi çalışmalarda olsun vekâleten dahi görevliler arasında yer alması hatta Büyük Kurul üyesi olması bence uygun değildir.

Görüşlerimi özetleyebilirsem kardeşlerim, Üstad-ı Muhteremlerin her üçlü vuruşlarında

ÇEKİÇ bana:-

Kendini bilmeye çalış

Pürüzlerini yontmaya çalış

İdeal insan olmaya çalış der.

Koltuk savaşına atılma

Derece yarışına katılma

Unvan hırsına kapılma der.

Masonlukla arana kimseyi sokma

Kardeşlerine kızıp Masonluğa küsme

Masonluğun yararlarını en az kendi

Yararların kadar koru... der.

Açık sözlü ol

Açık yürekli ol

Açık fikirli ol... ama sözünün değerini de bil ve kardeşlerinin arkasından

Dedikodu yapma

Müstehcen şakalar yapma

Aşağılayıcı konuşmalar yapma... der.

Sizlerin de aynı sözleri duyduğunuzu düşünüyorum ve çekicin rehberliğinde, gönül gönüle verebilirsek Masonluğa daha çabuk yaklaşabileceğimize, Türk Masonluğunu daha ileriye götüreceğimize, kendimizi daha iyi tanıttığımız ve ülkemizin aydınlık yarınları için daha yararlı olacağımıza inanıyorum. Kardeşlerim, dilerim öyle olsun deyip; 1976 yılında dile getirdiğim ve kime ait olduğunu bilmediğim kısa bir öykü ile konuyu noktalayacağım.

Yüz yıllar önce, üç duvarcı bütün insanlar için barış ve mutluluk yuvası olacak bir sevgi mabedi kurmak üzere birleştiler. Bunlardan biri çırak, diğeri kalfa ve üçüncüsü usta idi. İş yerinde bir üçgen halinde ve ahenkle çalışmaları, çevredekilerin merakını çekti. Bir gün diğeri işçilerden biri yanlarına gelerek

ham taşı yontmakta olan çırağa ne yaptığını sordu. Çırak "Öğrenmeye çalışıyorum" dedi. Aynı soruya Kalfa "Hayatımı kazanıyorum"; usta ise "Mabet yapıyorum" diye cevap verdiler. Böylece üçlü vuruşumuzun ilk anlamı ortaya çıktı: - Masonlukta çalışmak esastır. Çalışan insan ekmeğini kazanır. Ekmeğini kazanan insan idealindeki yolda ilerleyebilir.

Bir başka gün aynı adam çırağın yanına sokulup, "Senin ahlâk düsturun nedir?" diye sordu. Çırak "Nefsimi yontuyorum." dedi. Aynı soruya kalfa "Sizin nefsinize saygı göstermeyi öğreniyorum"; usta ise "Başkalarının fikir ve kanaatlarını taassuba düşmeden, toleransla karşılamaya çalışıyorum" diye cevap verdi. Böylece üçlü vuruşumuzun ikinci anlamı da ortaya çıktı: - Mason nefesine ve başkalarının nefesine eşit olarak riayet eder. Aklın aydınlattığı yolda her türlü düşünce, görüş ve inanç sahibi olanlara kapısını açık tutar.

Bir başka gün, aynı adam çırağın yanına gidip "Neden üçünüz daima berabersiniz?" diye sordu. Çırak yerden ince uzun bir çubuk alıp, dikey olarak durdurmaya çalıştı. Çubuk hemen devrildi. Kalfa aynı soruyu iki çubuğu baş başa verip durdurmaya deneyerek cevaplandırdı. Çubuklar bir an için durur gibi olup gene devrildiler. Durumu uzaktan izleyen usta; hoşgörü ile, gülümseyerek yaklaştı. Devrilen iki çubuğu kaldırdı. Elindeki üçüncü çubukla destekledi. Çubuklar artık ayakta duruyorlardı. Usta, hem adama hem kardeşlerimize;

"Masonluk yolunda tek başımıza fazla ileriye gidemeyiz. Çalışmalarımızda birbirimize yardım etmekle; yaşam kavgasında dayanışmakla; dünyamıza barışı, sevgiyi, insanlık ışığını yansıtmakla yükümlüüz" diyerek, çekicimizin üçlü vuruşunu da bir başka açıdan değerlendirmiş oldu.

BÜYÜK LOCA KİTAPLIĞI'NA GELEN YENİ KİTAPLAR:

- Opera Tarihi I (<i>Rönesanstan Son-Çağlara Kadar</i>)	
- Opera Tarihi II (<i>18. Yüzyıl Sonlarında 20. Yüzyıl Başlarına Kadar</i>)	
	Cevad Memduh ALTAR
- Bir Başka Mimarlık	Gürhan TÜMER
- Freemasonry A Journey through Ritual and Symbol	W. Kirk MACNULTY
- Tolstoy'un Günlüğü / Bilgelik Takvimi	Lev Nikolayeviç TOLSTOY
- Serendipity	Harry MENDOZA
- Masonluk ve/veya Pozitif Düşünmenin Soyağacı	Asım AKİN
- Vested in Glory	
- The Aprons, Cords, Collars, Caps and Jewels of the Degrees of the Ancient and Accepted Scottish Rite of Freemasonry	Jim TRESNER
- Hinduizmin ABC'si	Kim KNOTT
- Bilgi 50. Yıl	
- 1951-2001 Çalışmaları	(Bilgi Muh. Lo.)
- Dharma Ansiklopedi	Alparslan SALT / Cem ÇOBANLI
- Öldüren Sır. (Üzeyir) Garih;	
- Sıradışı Bir Musevi'nin Portresi	Abdullah MURADOĞLU
- Arithmetic of Freemasonry	P. CASTELLS
- Mısır'da Ölüm Sonrası Fikri	E. A. Wallis BUDGE

"Büyük Şark"dan alıntılar (4)

BÜYÜK ŞARK DERGİSİ

(1931 - 1935)

Derleyen: Reşit ATA

"Büyük Locamızın 25. Yıldönümü"

Sevgili Kardeşler,

49. sayımızdan beri devam ettiğimiz "Büyük Şark'dan alıntılar"ı size sunarken gayemiz sadece eski dergilerimizden kopyalarla, yani yavan bir şekilde karşınıza gelmek değildi; bu vesileyle sizlere gerekli ve faydalı bazı Masonik bilgiler vermek, genç Kardeşlere eğitim sunmak istiyorduk. Her defasında italik yazıyla basılan kısımların işte bu tür bilgiler olduğunu ve hatasıyla - sevabıyla, tamamen bize ait yorumlar olduğunu tekrarlıyoruz.

Bildiğiniz gibi, Türkiye'de (ya da daha doğru ifadeyle Osmanlı İmparatorluğu'nda) Masonluğun başlangıcı için 1721 senesinde İstanbul'da Fransız Masonlar tarafından kurulan bir Locadan söz edilirse de, arşivlerde bu Locaya ait herhangi bir belge yoktur. Eldeki en eski belge ise 1747 ya da 1748'de Halep'de İskoçya Büyük Locasına bağlı olarak kurulan Locaya aittir.

Ülkemizde ilk günlerden 1909 yılına kadar geçen ve 200 yıla yaklaşan uzun sürede muhtelif obediyanlara bağlı olarak çalışan pek çok Locanın varlığı kesinlikle bilinmektedir. Ama bu süre içinde "milli" bir "Büyük Loca"mız yoktur. İlk Milli Büyük Locamız, gene bildiğiniz gibi, 1909 yılında kurulmuştur.

Büyük Locamızın kuruluş günü olarak 1 Ağustos ve 16 Aralık günleri geçmektedir. Aslında bunların her ikisi de doğrudur. Şöyle ki:

Şura-i Ali-i Osmani (Bugünkü adıyla: Türkiye Yüksek Şurası) 1861 yılında kurulmuştur. Ama, Yüksek Şura ile Büyük Loca farklı kuruluşlardır. Maşrik-ı Azam-ı Osmani (Bugünkü adıyla: Türkiye Büyük Locası), yani ilk "Büyük Loca"mız, 1909 yılında yapılan bir dizi çalışmalar sonunda, 1 Ağustos 1909 Pazar günü, İstanbul'da, Beyoğlu'nda Hacopulos Hanı'nda, bazı yabancı Locaların toplandığı bir lokalde, resmen kurulmuştur. (Hacopulos Han'ı bugün İstiklal Caddesi'nde Galatasaray'daki Yapı Kredi Bankasının büyük binasının karşısında, iki katlı DANIŞMAN PASAJI ile başlayıp Meşrutiyet Caddesine çıkan çok katlı HAZZOPOULO PASAJI binasıyla devam etmektedir). Bu açıdan bakıldığında, 1 Ağustos tarihinin Büyük Locamızın kuruluş günü olarak kabul edilmesi doğaldır.

Büyük Locamız 1935 yılında çalışmalarını tatil etmiş, başka bir deyimle, "uykuya yatmıştır". Uykudan uyanış 1948 yılında gerçekleşmişse de, bu arada kurulan Locaların beratları (bir Büyük Loca bulunmadığı için) hep Yüksek Şura tarafından verilmiş, yani bu Localar Yüksek Şura'ya bağlı olmuşlardır. Zaman içinde Yüksek Şura (ya da o zamanlar dendiği gibi Süprem Konsey) 1, 2

ve 3. derecelerde çalışan remzi Localar için merkezi İstanbul'da olan bir Büyük Loca (Grand Loge) kurulmasına karar vermiştir. Ardından da (buralarda çalışan Kardeşlerin ısrarları üzerine) Ankara ve İzmir'de, Grand Loge yetkilerine sahip birer "ünite" kurulması kararlaştırılmıştır. Bunun sonunda, Ankara ve İzmir'deki üniteler İstanbul'daki Grand Loge'dan (yani Büyük Loca'dan) kopmuşlardır. Böylece İstanbul'da bir Grand Loge ve Ankara ile İzmir'de birer ünite'den oluşan, kendine özgü bir sistem oluşmuştur. Bu sistem 1-1,5 sene kadar devam etmiş ve Ankara ile İzmir'de de İstanbul'daki gibi birer Grand Loge kurulması kararlaştırılmıştır. Bütün bu kararlar hep Süprem Konsey tarafından verilmektedir. Üç büyük şehirde, üç Büyük Loca'dan oluşan bu karışık ve garip durum devam ederken, Yüksek Şura'dan (yani Süprem Konsey'den) tamamen ayrı, bağımsız bir Türkiye Büyük Locası kurulması çalışmaları başlamıştır. Sonuçta, 16 Aralık 1956 Pazar günü, bütün remzi Locaların İstanbul lokalinde toplanan delegeleri Türkiye Büyük Locası'nın kurulmasına karar vermişlerdir. Böylece, evvelce kurulmuş bulunan bütün Grand Loge ve Ünite'ler ortadan kalkmış ve yerlerini "Türkiye Büyük Locası" almıştır. İşte bu bilgiler altında bakıldığında da Büyük Locamızın kuruluş tarihi olarak (1 Ağustos gibi) 16 Aralık gününün de kabul edilmesi doğaldır.

* * *

Yıldönümü kutlamaları her yıl yapılır ama, hakiki ya da hükmi şahıs olsun, kişinin ömrüne göre, bazı yuvarlak rakamlı yıldönümleri diğerlerinden daha farklı, ateşli ve anlamlı kutlanır: Söz konusu bir insan ise, 65-75 yıllık ortalama ömür içinde 25. yaş, 50. yaş, 75. yaş; ya da evliliğin normal şartlar altında çiftler de hayattayken kutlanmasında gümüş, altın, platin yıldönümleri; daha da geniş düşünürsek bir devletin kuruluşunun 50, 100 hatta 500. yılı ... Masonluk gibi, insanlık var oldukça hayatını sürdürmek üzere kurulan, programlanan bir müessesede, bu müessesenin bünyesindeki Büyük

Locaların da yıllık kutlamalarının yanında daha uzun aralıklarla yapılan özel kutlamaları olması doğaldır.

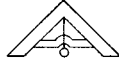
Büyük Locamızın ilk önemli kutlaması 1934'de, 25. yılda yapılmıştır. 1959 yılında geniş çaplı bir 50. yıl kutlaması (muhtemelen o günlerin elektrikli atmosferinde) yapılmamıştır. 75. yıldönümü ülkedeki siyasi olaylar nedeniyle mecburen ihmal edilmiş, fakat 1989'da 80. ve 1999'da 90. yıldönümleri kapsamlı törenlerle kutlanmıştır. Biz, "Büyük Şark" dergisinin tanıtımı kapsamında 1934'deki törenlerden bahsedeceğiz.

Milli Büyük Locamızın heyecanla ve özellik arzeden törenlerle kutlanan ilk önemli yıldönümü, 1909'daki kuruluşu izleyen ilk çeyrek yüzyıldan sonra, 1934 yılındadır. Bu çalışmalarla ilgili olarak Büyük Şark dergisi'nin Eylül - 1. teşrin 1934 tarihli 16. sayısında, resmi celse hakkında bilgi, devlet büyüklüklerine çekilen telgraflar, verilen ziyafet ve 25. yıl broşürü hakkında bilgi ile Büyük Üstad'ın, Türk ve yabancı muhtelif delege K.'lerin yaptıkları konuşmaların metinleri yer almaktadır. Şimdi Büyük Şark'daki yazıya gelelim:

1934

Resmi Celse

Yirmibeş sene evveline gelinceye kadar memleketimizde milli bir obediyan yoktu; Türkiye'de çalışan Mahfiller hep ecnebi obediyanların idaresi altında idiler. Fikir ve vicdan hürriyetinin, terakki (ilerleme) ve teali (yükselme) aşkının kara düşmanı olan Abdülhamit hükümeti, bir çok münevver (aydın) ve mütefekkirin (düşünür) bir araya gelerek fikir ve mütalaa teati edebilmelerine (görüş alışverişinde bulunabilmelerine) elbette müsaade edemezdi. Meşrutiyet ilan edilince bazı Biraderlerimiz bizde de milli bir obediyan tesisini düşündüler ve bittabi muvaffak da oldular. Bu tesis 1 Ağustos 1909 Pazar günü tahakkuk etmiş ve ilk muvazzaflar (vazifeliler) intihap olunmuştu (seçilmişti). Şu halde 1 Ağustos 1934 tarihi müessesemizin kuruluşunun tam yirmibeşinci yıl dönümüne

tesadüf ediyordu. O gün çok cazip ve çok yerinde bir programla bu mesut dönümü kutladık, müessislerimizi (kurucularımızı) hürmetle andık, Cumhuriyet devrinde mazhar olduğumuz müzaheret (yardım) ve himayeden dolayı en derin şükran ve minnetlerimizi izhara (açıklamaya) vesile bulmuş olduk.

Merasim celsesine alt kattaki büyük salon (*Nuru Ziya Sokak 25. no.lu binada, bugünkü büyük yemek salonu*) tahsis edilmişti; davete icabet eden Kardeşlerimizin çokluğundan adeta iki sütun arası birleşmiş gibiydi (*Büyük yemek salonunun içindeki iki sütunun mu, parvisindeki iki sütunun mu kasdedildiği belli değildir*). Büyük Maşrık'ın bütün murahhas (delege) ve murahhas mülazımlarıyla (yardımcı) Muhterem Mahfiller Üstadı Muhteremleri, yukarı derecelerin (*o zamanlar Yüksek Şura hakimdi ve Yüksek Şuranın derecelerine de "yukarı dereceler" deniyordu. Aynı alışkanlık bugün de devam etmektedir*) reisleri, Yüksek Hey'et (*Büyük Kurul*) azası, ecnebi Mahfiller delegeleri, ecnebi obediyanlar muhadenet kefilleri (*dozluk kefilli yani grand representative*) hazırıldılar. Ziyaretçiler arasında pek çok kıymetli ve pek çok saygıdeğer Üstadlarımız Şark'ı (Doğu'yu) nurlandırıyorlardı. İzmir ve Bursa Vadisinden de bilhassa bu merasim için gelmiş Kardeşlerimiz vardı. Yunan Büyük Maşrıkının kendi namına tebrikatta bulunmak üzere tayyare ile sureti mahsusada (özel olarak) gönderdiği pek şerefli Fotiadis Birader de hazırın (hazır bulunanlar) meyanında (arasında) idi.

Celse Büyük Maşrık Heyeti Umumiyesi (*genel kurulu*) şeklinde açıldıktan sonra davetli ziyaretçi Kardeşlerin vazifelerine ve derecelerine göre - talimat ve program dahilinde - teşrifat ile kabul edilmelerini müteakip, Büyük Üstad Muhittin Osman Birader tebrik ve teşekkürü mutazammın (içeren) bir açış nutku irad etti; Hakim Büyük Amir Dr. İsmail Hürşit Birader Yüksek Hey'et namına bayramımızı kutladı. Bu sırada Türklüğe en saadetli ve en verimli bir devir yaratan, bütün insanlığa en doğru sulh ve selamet yollarını

gösteren ulu gaziye Masonların tazim (saygı) ve minnetlerini, Büyük Millet Meclisi Reisi ve Başvekil Paşalar Hazretleriyle Dahiliye Vekili Beyefendiye (*o zamanki Dabiliye Vekili yani İçişleri Bakanı Şükrü Kaya, muntazam Kardeşimizdi*) hürmet ve şükranlarımızı telgrafla arzermeyi teklif eden müteaddid (çok sayıda) imzalı bir takrir okundu, ittifakla ve büyük bir tehalük (istekle katılma) ve meseret (sevinç) ile kabul olundu.

Bundan sonra - program mucibince - Büyük Katip Muhittin Celal Birader tarafından Büyük Maşrıkımızın teessüs (kuruluş) ve teşekkülüne (şekillenme) dair kısaca tarihi malumat verildi. Meşrutiyetin ilanını müteakip - ecnebi Mahfillerde nur ve ziya almış bazı Biraderlerimizin bir araya gelerek bir Maşrık tesisine karar verdikleri, bu kararın o zaman Türkiye'de mevcut ecnebi Mahfiller tarafından pek tabii görülerek derhal hüsnü telakki (kabul) edildiği ve bu hususta ecnebi obediyanlarından meseleden haberdar olanların teallülsüz (kuşkusuz) muvafakat gösterdikleri zabıtlara ve vesikalara müstenit bir tarzda kısaca izah olundu. Maşrıkımızın tesisinde hizmeti mesbuk (geçmiş) Kardeşler ve Mahfiller isimleriyle ve yüksek saygılarla tezkar (hatırlatma) ve bilhassa Mısır ve Belçika obediyanlarının bu yoldaki yardımları şükranlarla yad olundu.

Tarihçeden sonra muavin Büyük Üstad (Büyük Üstat Yardımcısı) Mehmet Ali Haşmet Birader Daimi Hey'et namına (Masonluğun ideali) mevzulu çok değerli, çok faydalı bir hasbihalde bulundu; sabık Büyük Üstadlardan Servet Yesari Birader de Yüksek Heyet namına (Mason Prensipleri)ni izah etti.

Bundan sonra Goldenberg Biraderin idaresi altında Ali Refik, Ziya Hüzni, Gıyas, Cevat Memduh, Afif, Hovyan ve Selahattin Emin Biraderlerden mürekkep Orkestr Masonik tarafından müntehap (seçilmiş) üç parça çalınarak kutlama merasimine şeref ve ruh verildi.

Konseri müteakip Büyük Üstad Maşrıkın kuruluşundan bugüne kadar Ebedi Maşrık

göçen Kardeşlerimizin aziz hatıralarını andı ve müessislerle (kurucularla) sabık Büyük Üstaplardan ve Muavinlerinden olup da aramızdan ayrılmış olanların isimlerini teker teker Büyük Katip Biradere okuttu; Orkestr Masonik (Hendel)'in bir hymne'ini çaldı ve bütün hazirun (hazır bulunanlar) o Muhterem Biraderlerimizin aziz hatıralarını sükut ile ve hürmetle saydı.

Merasim programı burada bitmişti.

Büyük Üstapın emriyle Büyük Katip, Fransa, Yunan Maşrik-ı Azamlariyle İsviçre (Alpina) ve Yugoslavya Mahfil-i Kebirlerinden (Büyük Localarından) gelen tebrik levhalarından malumat verdi. Bunlara ve bundan sonra geleceklere teşekkür yazılması kararlaştırıldı.

Menafi (yararlar) sırasında sabık Büyük Üstaplardan M. Kemal Birader muhadenet kefilisi bulunduğu Fransa Maşrik-ı Azamı namına ve mahsusada (özellikle) bu merasim için Atinadan geldiğini yukarıda yazdığımız Fotiadis Birader Yunan Meşrik-ı Azamı namına, Muhterem Velicanidis Birader "Armoniya", Muhterem Mosse Birader "Rönesans" Muhterem Mahfilleri namına tebrikatta bulundular. Sabık Muavin Büyük Üstaplardan M. Raşit Birader de A.M.İ. namına (A.M.İ. için Tesviye, 50. sayıya bakınız) merasimi kutladı ve celse mutad usul dairesinde kapandı.

* * *

1979 yılında Alpina (İsviçre) Büyük Locası Bern'deki Zur Hoffnung Locasının 175. yıldönümünü "175 Jahre Loge Zur Hoffnung in Bern" adı altında düzenlediği törenlerle kutladı. 1987 yılında Almanya Birleşik Büyük Locası, Hamburg'daki "1" numaralı Absalom zu den drei Nesseln Locasının 250. yıl-

dönümünü büyük törenlerle kutladı. Törenlerin adı da "250 Jahre Freimaurer in Deutschland" (Almanya'da Masonluğun 250 yılı) anlamına geliyordu. Bir ülkede Masonluğun var oluşu, o ülkenin fikir hayatı için bir şeref; eskiliği ise çağdaş medeniyetin ne kadar uzun zamandan beri var olduğunun göstergesidir. Büyük Localarının eskiliğini (dolayısıyla kıdemini) vurgulamak için tek bir Locayla bile "ülkede Masonluğun başlangıcı" töreniyle mümkün olduğu kadar eskiye gitmek arzusuna pek çok Büyük Locada rastlanmaktadır. 1999'da Büyük Locamızın 90. yıldönümünü kutlamak çok güzeldi. Hele törenler ve özellikle sergi tarif edilemez güzellikteydi. Ama gene de, (belgelenemediği için 1721'deki Locayı bir kenara bırakıp "Türkiye'de Masonluğun 280. yılı" kutlamasından vazgeçsek bile), 1747'deki Locayı bahane edip "Türkiye'de Masonluğun 250. yılı"ni 1997'de kutlama fırsatını kaçırmışız diye bayflanmaktan kendimizi alamıyoruz!...

* * *

Büyük Şark dergisi dışındaki kaynaklar:

- 1- Kemalettin APAK: Ana Çizgileriyle Türkiye'deki Masonluk Tarihi. 1958. Türkiye Mason Derneği yayını.
- 2- Celil LAYİKTEZ: Türkiye'de Masonluk Tarihi. Cilt 1. 1999. Yenilik Basımevi.
- 3- Türkiye Büyük Locası Tabrir Hey'eti: Türkiye'de Hür Masonluk Tarihi. 1951. Tan Matbaası.
- 4- Fikret Çeltikçi: Hür Masonluk Tarihinden Notlar. 1982. Yenilik Basımevi.
- 5- Suba UMUR: İstanbul'da Masonların Toplantı Yerleri: Şakul Gibi ... Masonlar İçin Dergi. Sayı 4. Mayıs 1988.

BİLİM ÜZERİNE

BİLİMDE HER BÜYÜK İLERLEME HAYAL GÜCÜNÜN ÜRÜNÜDÜR.

John DEWEY (1859-1952)

John DEWEY

**TEDAVİ EDİLEMEZ HİÇBİR ŞEY YOKTUR.
YALNIZCA TEDAVİSİ BULUNAMAMIŞ ŞEYLER VARDIR**

Bernard BARUCH (1870-1965)

ATATÜRK'ÜN ÜNİVERSİTE REFORMU VE İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI ÖNCESİNDE TÜRKİYE'YE SİĞINAN YABANCI BİLİM VE SANAT ADAMLARI (İKİNCİ BÖLÜM)

Üner BİRKAN

(Geçen sayıdan Devam)

III. Türkiye'ye Sığınan Alman Bilim ve Sanat Adamlarının Türkiye'ye Uyumları ve Kendi Aralarındaki İlişkileri Türk Meslekdaşları ile İlişkileri Ne Durumdaydı?

Türk Hükümeti'nin çağrısına uyarak, Almanya'dan kaçıp Türkiye'ye sığınan Alman bilim, sanat ve politika adamlarının sayısı ve bunların kimler olduğu konusunda, Profesör Widmann ve Profesör Neumark'ın yazdıklarına göz atalım. Widmann, Profesör Schwartz'ın İstanbul'daki ilk günlerini şöyle anlattığını belirtiyor:

"1933 Ekim ayı boyunca bütün arkadaşlarım, aileleri ve asistanları ile birlikte geldiler. 150 kadar insana her yerde, özellikle Taksim'de, İstiklal Caddesi'nde, camiler, müzeler ve plajlarda rastlamak mümkündü. Çoğu doğrudan doğruya, her an izlendikleri ve evlerini terk etmek zorunda kaldıkları Almanya'dan gelmişti. İngiltere'nin saygın kentlerinden veya çaresiz mülteciler gibi yaşadıkları Paris'in ucuz pansiyonlarından gelenler de vardı. Şimdi rahat ve huzur içinde, konuksever bir halkın, sevilen ve sayılan konukları olarak yaşıyorlardı. Akşamları Park Otel'in terasında oturuyor, Boğaz'ın romantik havasını, sarayı, Anadolu yakasını, Marmara'yı, Bizans ve Osmanlı kültürünün

ölümsüz abidelerini merkez binadaki ayın yumuşak ışıkları altında seyrederken, günlük gezileri hakkında derin söyleşilere dalarlardı."

"...Ve sonra kalabalık, öğrenim kurumlarına dağıldı. Yapım ve onarım çalışmaları henüz bütün bızıyla sürüyordu. Bitmemiş dersliklerde, masaların, sandıkların üstüne oturarak veya ayakta durarak derslere başladık. Bir Türk meslektaş, cümle cümle dersimi çeviriyordu. Her şey kusursuzdu. Ciddi yüzler yavaş yavaş aydınlanıyor, öğrenciler büyük bir merakla dinliyor ve izliyorlar; büyük bir öğretinin yabancı temsilcileri garip ve şakacı bir tavırla konuşuyordu: Öğrenciler anlayışla ve doğru olarak algılıyorlar her şeyi. Bizi anlıyorlar! Arkadaş oluyoruz!"

Yabancı bilim adamları ile Türk Hükümeti arasında imzalanan anlaşmalar, genellikle şu gereklilikleri getirmekteydi:

1. Profesörler, güçlerini ve zamanlarını bütünüyle üniversite çalışmalarına adanmalı ve bir yan uğraşmayı kabul etmemeliydiler.
2. Bir çevirmen yardımıyla Türk öğrenciler için Türkçe ders kitapları ve yardımcı kitaplar yayımlamak zorundaydılar.

3. 3-5 yıllık bir zaman süresi içinde, Türkçe okuyabilecek kadar Türk dilini öğrenmeliydiler.
4. Hükümet'in isteği üzerine - herhangi bir özel ödeme yapılmaksızın - gerektiğinde bir bilirkişi raporu hazırlamak zorundaydılar.
5. Gelişme ve halkın aydınlatılması için kurulan tesislerde aktif olarak görev almakla yükümlüydüler.

Anlaşma yapılan kimselere, genellikle yüksek bir maaş bağlanmasının dışında, taşınma ve yolculuk ücretleriyle bir hastalık sigortası sağlanıyordu. Bu kimselere, yabancı çalışma arkadaşlarını getirip görevlendirme hakkı tanınmıştı. Bu haktan özellikle başlangıçta çok yararlandı ve asıl mülteci profesörlerden başka, gene mülteci olan pek çok asistan, okutman ve yardımcı bilimsel eleman İstanbul'da görev aldı.

Profesör Widmann, sığınmacı bilim adamlarının kendi aralarındaki ilişkiler konusunda şunları yazıyor:

"Schwartz'ın, Alman sığınmacıların İstanbul'da buldukları zamanlarda kurdukları insancıl ilişkiler üzerine yaptığı canlı anlatım, bunu izleyen zaman için de geçerliydi. Gerçi bunlar, davranış, hayat görüşü ve politik tutumları bakımından çok farklı kişilerdi, fakat ortak kaderleri onları çok sıkı bir dayanışma içine sokuyordu. ev ararken, eşya satın alırken birbirine yardımcı oluyor, ilk zamanın acıları ve sevinçleri paylaşılıyor, bir kere yerleştikten sonra, sık sık evlerde davetler düzenleniyor, birçok söyleşiler yapıyordu. Ayrıca, bilim adamlarından kurulu küçük bir dernek ortaya çıkmıştı; bu dernekte değişik bilim dallarında düzenli olarak verilen konferanslarla, düşün hayatlarının dar bir çerçeveye sınırlanması tehlikesinden kendilerini kurtarmaya çalışıyorlardı. Bir "yardım fonu" kurdular ve biz de gerektikçe buradan çok özel durumlarda destek sağladık."

Aynı yazar, "Atatürk ve Üniversite Reformu" adlı kitabında, "İlk Ders Yılı 1933-34'ün Gidişi Üzerine" başlığı altında, ilk ders yılındaki güçlükleri ve yabancı bilim adamları ile Türk meslektaşları arasındaki ilişkileri özetle şöylece açıklıyor:

"...Birinci ders yılı olan 1933-34, daha uygun bir deyişle birinci yarıyıl (1933-34 kış yarıyılı), en zor ve bunalımlı bir dönem olarak yaşandı. Yeni durumun ve ilk yılın ders planıyla, reorganizasyonlar ilgili konuların henüz açıklık kazanmamış oluşunun yanında, bir taraftan yerli ve yabancı öğretim görevlileri arasında, diğer taraftan Türk profesörlerden oluşan değişik politik gruplar arasında ortaya çıkan gerilimler (bu gerilimlerin kaynağında, yeni gelen yabancı bilim adamlarını henüz hazmedememiş olan Türk öğretim üyelerinin tutumları, öte yandan da, yabancılara daha çok para ödenmekte olmasından doğan çekemezliliklerin etkili olduğu anlaşılmaktadır (ÜB), 1933-34 kış yarı yılının sonunda neredeyse bütün çabaları boşa çıkaracaktı Profesör Malche'nin istifası ve gidişiyle, henüz başlamış reform denemesinin sonunun yakın olduğu fark edildi. Değişik tarafların - ve bizzat Atatürk'ün de - büyük gayretleriyle, böyle bir başarısızlığın önüne geçilebildi.

Güçlükler, açık bir şekilde Tıp Fakültesi çevresinde yoğunlaşmaktaydı. Ph. Schwartz bu konuda şunları anlatmaktadır:

"Tıp Fakültesi'nde... bir süre sonra dayanılmaz bir durum ortaya çıkmıştı. Teorik enstitüler, eski Tıp Fakültesi'nin dolap, masa ve sandalyeleriyle oldukça yetersiz, eskimiş ve genellikle tamamen kullanılmaz durumdaki araç, gereçlerini aldılar. Yapım çalışmalarıysa birden yavaşladı ya da sona erdiği bildirildi. Oysa, inşaat planlarının büyük kısmı uygulanmadan kalmıştı ve görünürde tamamlanmış olan tesisler, yerler, damlar, resmi kontrol komisyonu tarafından daha müteabbitten teslim alındığı gün kullanılacak durumdaydı.... Anlıyorduk ki, ye-

rel bir direniş, hatta sabotaj dönemi içinde bulunmaktaydık."

Fakat üniversitenin reform isteğiyle dolu elemanları - yabancı profesörlerin tümü buna dahildi - her şeyden vazgeçmek niyetinde değildi. Öncelikle, yardımcı araçlardaki bütün eksiklere ve yetersizliklere karşın, derslerin ne olursa olsun düzenli olarak sürdürülmesine çalışıldı."

Reforma istekli olanları koruyan - gizli anti reformistler ve tarafsızların yanı sıra - aktif taraftarlar ve mücadeleçilerden oluşmuş, güçlü bir grup vardı. Bu grupta öncelikle, yeni eğitimin değerine kendiliğinden inanmış olan öğrenciler bulunmaktaydı. Profesörlerin bazıları da bunlara dahildi. Tıp mensupları arasında Schwartz, özellikle Mazhar Osman ve Akil Muhtar'ı sayar... Türk halkının olumlu bir tavır takınmış olması da önemliydi... En önemli desteği ise, başta Hükümet'in kendisi sağlıyordu. Üniversite reformu onun eseriydi ve bundan dolayı da bozulmaması için çabalıyordu. Hükümet durumun güçlüğünün farkındaydı; Malche'nin istifası, reform denemesinin iç bunalımını açık bir şekilde yansıtmaktaydı. Ancak, bu çevrelerde yabancı profesörlerin çalışmalarına güven duyulmakta ve değer verilmekteydi (1934 Mart ayının ortasında, o zamanki İktisat Vekili Celal Bayar, bir söyleşide Schwartz'a şunları söyledi. Gazetelerin kopardığı gürültülerden ve kıskanç meslektaşlarının söylentilerinden etkilenmeyin. Gençlerimiz, halkın fikirleri ve Hükümet sizin yanınızdadır. Biz - bu arada Cumhurbaşkanı adına da konuşuyorum - sizin çalışmalarınızı takdir ediyoruz ve bunu derinleştirmek istiyoruz.) Atatürk'ün dostu ve çalışma arkadaşı olan General Ali Fuat (Cebesoy) ile 1934 Şubat'ında yaptığı bir konuşmada Schwartz, bütün sorunları, gereksinimleri dile getirdi; bu arada, tam aradığı kişi tarafından dinlendiğinden emindi. Bundan kısa bir süre sonra, sorunların çözümlenmesi için önlemler alınmaya başlandı... Bu arada, Rektör ve Tıp Fakültesi'nin dekanı görevden alındı... Yeni Rektör Cemil Bey (Bilsel), direnişin özellikle Tıp Fakültesi'nden çıktığını fark etti.

**Prof.
Cemil
Bilsel**

(İstanbul
Üniversitesi
Rektörü)

Beklenmedik zamanlarda enstitülere ve derslere geldi; öğrencilerle, asistanlarla konuştu. Yabancı profesörlerin tutumundan ve ders yöntemlerinin etkinliğinden emin olduktan sonra, onların önerilerine uydu İstanbul Üniversitesi'nin başlangıç bunalımı böylece atlanmış oldu.

IV. Dil Sorunu

Türkiye'ye sığınan yabancı bilim ve sanat adamları ile yapılan sözleşmelerde, dil sorununa, bu kişilerin kısa zaman içinde Türkçe öğrenmeleri gerektiğine özel bir yer verilmiştir. Yukarıda da açıkladığımız gibi, bu bilim ve sanat adamları, "3-5 yıllık bir sürede, Türkçe okuyabilecek kadar Türk dilini öğrenmek, hiç değilse ana hatlarıyla öğrenmek" zorundaydılar. Profesörlerin birçoğu, bu gerekliliğe uydular, Türkçe öğrenme konusunda hemen işe giriştiler. Bunların arasında, kısa zamanda dilimizi öğrenen, derslerini Türkçe olarak vermeye başlayan iki müstesna kişiye, Profesör Neumark ve Profesör Hirsch'e kulak verelim. Neumark, şunları yazıyor:

(Neumark'ın anlattıkları, 1980 yılının Kasım ayında Milliyet gazetesinde, "Ünlü Maliyeci Neumark Anlatıyor / Türkiye'de Alman

Mültecileri" başlığı altında, değerli kardeşimiz, P. Muh. Ahmet Örs tarafından, beş yazılık bir dizi içinde sunulmuştur.)

"...Üniversite'deki görevlerimize başladık-tan sonra, ... biz Almanlar için en büyük sorun, dil meselesiydi... 1933 yılında Türkiye'ye gelirken, İstanbul yolunda, gemide ilk kez bir Türk'le tanıştım. Ondan, gündelik yaşamda en çok kullanılan sözcüklerden bazılarını bana öğretmesini istedim. Dört günlük gemi yolculuğunda, "Teşekkür ederim" sözlerini doğru dürüst telaffuz edemeyişimi ve aklımda tutamayışımı bugün bile gülerek anımsarım.

Oysa, Türkiye'deki çalışma koşullarımızı düzenleyen sözleşmemizde bir madde, bizlerin kısa sürede Türkçe öğrenmemizi ve en az birer ders kitabını Türkçe yayımlamamızı şart koşuyordu. Allah'tan, Türk makamları bu maddenin uygulanmasında hoşgörülü davrandılar, bizlerin Türkçe'yi öğrenmekteki iyi niyetimizi takdirle karşılayarak, hemen Türkçe bilimsel kitap yazmamızda ısrar etmediler.

...Türkçe öğrenme çabalarımı, çoğumuz gibi ben de, birkaç etapta yoğunlaştırdım. İlk etapta, birkaç önemli sözcük ezberledim. İkinci adım, gramer kurallarını bir yana bırakarak, günlük yaşamda bir takım ihtiyaçları karşılayacak kadar dil öğrenmek oldu. Hepimizin ulaşamadığı üçüncü adımda ise, yavaş yavaş dili doğru kullanmayı, dilin inceliklerini öğrenmek son hedefti.

...Sonunda, iki yıl içinde derslerimi Türkçe anlatacak düzeye geldim... Beş yıl sonra da, artık bilimsel yazılarımı doğrudan Türkçe yazabiliyordum. Zamanla bu dili sevdim, bugün bile, Türkçe kitaplar okuyarak, bu ülkeyi ziyaret ederek, dili unutmamak için çaba gösteriyorum."

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde, Profesör Andreas Schwarz'ın ve Profesör Neumark'ın öğrencisi olan Nebil Varuy, bu iki profesör ile ilgili olarak, şu izlenimlerini aktarıyor bize:

"...İlk derste Profesör Schwartz'ın dersi Fransızca vermesi, doğrusu bizi düş kırıklığına uğratmıştı. Sınıfın bir bölümü, İktisat dersini Profesör Neumark'tan alıyordu. Profesör Neumark dersini Türkçe veriyordu. Dil bilgisine ve kelime hazinesine hayrandık. Ama şivesi... O yıllarda Türkiye'de oynayan Holywood filminin komedyeninin Türkçe dublajını andırıyordu. Profesör Neumark'tan, esprilerle zenginleşen bir ekonomi dersini dinlemek, başlı başına bir zevkti. Fakat, dersleri Türkçe verdiği için, çok süratli gidiyor, öğrenci yetişmek için güçlük çekiyordu. Oysa, Profesör Schwartz'ın dersi tercüme nedeniyle yavaşlıyor ve bu durum bizi teselli ediyordu."

Profesör Ernst Hirsch ise, "Anılarım" adlı kitabında, dil sorununu şöyle anlatıyor:

"...Yabancı uzmanlarla yapılan iş anlaşmaları açısından, böyle bir hüküm tamamıyla yeni bir şeydi... İnsan bu şartı duyduğunda, pekala akla yakın buluyor, özellikle de söz konusu sözleşmelerin, ancak her beş yıl sonunda her iki taraf için de sona erdirilebilir, eğer sona erdirmeye hakkı kullanılmamışsa kendiliğinden, belirsiz süre uzayan nitelikte sözleşmeler olduğu hesaba katılırsa... (Ancak), araya bir çevirmen koymak, ancak bu çevirmenin, her iki dili iyi bilmekten de öte, konunun gerektirdiği terminolojiye de hakim olması halinde anlamlıdır. Fakat, bu ön koşul, o zamanlar yabancı profesörlere çevirmen olarak verilen Türk doçent, asistan ve öğrencilerin pek azında vardı. Bu durumu Cemal Nadir bir karikatüründe pek isabetle şöyle sergilemiştir: Bir grup işçi, "Made in Germany" damgalı, pırlıl pırlıl bir takım para kasalarını kan-ter içinde açmaya çabalarlar. İşçilerin biri öfkeye ustaya dönerek bağıırır: "Yahu, ne diye Almanya'dan bunların anahtarını da birlikte göndermezler!" Tabii, neyin ve kimin kastedildiğini herkes anlamıştı.

...Kendi hesabıma ben, çok büyük bir çaba gösterdim, çok zaman ve enerji harcadım. Sonuç olarak, üç yılın sonunda dili su

gibi öğrenmiştim artık. Şimdi bile, Türkiye'den ayrılışımın üstünden 28 yıldan fazla süre geçmiş olduğu halde, Türk dostlarım bana konuk geldiklerinde onlarla Türkçe konuşurum.

...En azından, birkaç yıl sonra, Osmanlıca'dan kaynaklanan hukuk dilini, hem derslerimi doğrudan doğruya (yani serbestçe) verebilecek, hem de öğrencilerimle Türkçe tartışabilecek kadar öğrenmiştim.

...Gerçi artık kendi ayaklarımın üzerinde durabiliyordum ama, yürümem hala aksıyordu. Yoğun çabalarımın rağmen, derslerde tutarlı ve rahat konuşabilmeyi ise, ancak Türkçe düşünmenin ritmi ve mantığı, geceleri Almanca değil de Türkçe rüya görmeye başlayacak kadar içime sindiğinde başardım... 1 Kasım 1936'da, dördüncü ders yılının başlangıcından itibaren, tüm derslerimi ve seminerlerimi çevirmensiz olarak, Türkçe vermeyi başarmıştım..."

V. Ankara'daki Yüksek Okulların Gelişmesi ve Buna Yabancı Bilim ve Sanat Adamlarının Katılması

Sığınmacı üniversite öğretim üyeleri, yalnızca İstanbul Üniversitesi'nde değil, aynı zamanda, o zamanki Türk yüksek okul yaşamının giderek önem kazanan diğer merkezi Ankara'da da çalışma halindeydiler.

Ankara Üniversitesi, 1933 yılından sonra inşa edilmeye başlandı, ancak 1946'dan sonra çalışır hale gelebildi. Sığınmacıların sayıca en büyük bölümü, Devlet Konservatuvarı'nın kapsamına girmektedir. Onu, Edebiyat Fakültesi ve Tıp Fakültesi izlemekteydi. Yüksek Ziraat Enstitüsü'nde de, sığınmacılarınkine benzer bir statüde, birkaç yüksek okul hocası çalışıyordu. Siyasal Bilgiler Fakültesi'ndeki Ernst Reuter, orada tek sığınmacı Alman olarak bulunuyordu.

1935 yılında, yeni parlamento yılının açılış konuşmasında Atatürk, müzik eğitiminde bir reformun hızla uygulanması ve konserva-

tuvarın kurulması için bir kez daha baskı yaptı. Bu güç durumunda, reform için yabancı uzmanlar getirilmesine karar verildi, bu konuda ilk olarak Almanya akla geldi. 1935 yılının bahar aylarında, Alman müzikçi, besteci Paul Hindemith'te karar kılındı. Bu ünlü besteci, 1935-1937 yıllarında, kısa sürelerle Ankara'ya birçok kez geldi. Durumu inceledi, raporlar düzenledi. Onun aracılığıyla pek çok Alman sanatçı ve müzik eğitimcisi Ankara Devlet Konservatuvarı'na geldi. Bunların arasında, Eduard Zuckmayer, Markowitz, Licco Amar adları hemen sayılmalıdır. Hindemith, planlanan konservatuvarın müzik bölümünü kurarken, bir başka ünlü sanat adamı, Carl Ebert de tiyatro bölümünü kurmaktaydı. Konservatuvar kuruluş kanunu, 20 Mayıs 1940'da Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel tarafından çıkarıldı, 3 Temmuz 1941 günü de ilk mezunlara diplomaları büyük bir törenle verildi.

Türkiye'nin müzik alanındaki gelişmesine o dönemde büyük katkıları olan, Hindemith'in önerisiyle Ankara'ya gelerek, 28 Mart 1946'daki ölümüne kadar, CFO'nda çalışmalarını yürüten, orkestra Şefi Ernst Praetorius'un adını da burada saygıyla anmamız yerinde olur.

Ankara'da, sığınmacı olan ya da olmayan bilim adamlarından bir bölümü de, DTCF'nde görevli olan, Rohde, Landsberger, Güterbock, Ruben ve Menges'ti.

Siyasal Bilgiler Yüksek Okulu'nda ise, ülkemizde 1935-1946 yılları arasında bulunan, ünlü şehircilik profesörü Ernst Reuter çok değerli çalışmalar gerçekleştirdi. Reuter, Savaş sonrasında, iki kez Berlin Belediye başkanı olarak, dünyaca ün yapmıştır.

VI. Sığınmacı Bilim ve Sanat Adamlarının Gidişi ve Sonuç

1945'te İkinci Dünya Savaşı sona ermiş ve böylece, Hitler yönetiminden kaynaklanan sığınma hareketleri son bulmuştu. Bu koşullarda, sığınmacıları Türkiye'de sürekli olarak

tutmak artık mümkün değildi. Böylece, eski sığınmacılardan yalnızca çok azı, 1956 yılından sonra ülkemizde kaldı. Bu süreç boyunca, oldukça yetenekli öğretim üyeleri ABD'ne davet edildiler ve orada görev üstlendiler. Bir başka kesim ise, 1949-56 yılları arasında Almanya'ya döndü, bunlardan pek azı da ABD'ne gitti. Türkiye'de kalanların sayısı ise, çok azdır. Bunlardan, 1938 yılında ülkemize gelen Zooloji Profesörü Curt Coswig, 1955 yılında Hamburg'da görev aldıktan sonra, 1969 yılında Türkiye'ye döndü, son yıllarında Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde öğretim üyesi oldu. Ankara'da ise, sığınmacı öğretim üyelerinden, müzikçi ve pedagoğ Eduard Zuckmayer, ömrünün sonuna kadar, Gazi Eğitim Üniversitesi'nin müzik bölümünü yönetti.

Sonuç Olarak; 1933 Üniversite Reformu'nu izleyen yıllarda, İkinci Dünya Savaşı öncesinde, Atatürk'ün o her zamanki deha dolu ilericiliği ve zamanın Devlet yönetiminde görev almış olan kadroların idealizmi ile, Türkiye'ye sığınan yabancı (çoğunlukla Alman) bilim ve sanat adamlarının, Türk yüksek eğitim kurumlarında üstlendikleri büyük görevi başarı

ile yerine getirdiklerini bir kez daha vurgulamak isterim. Bu değerli insanlar, Türkiye'nin barış ve huzur dolu kucağında buldukları rahat çalışma ortamı içinde, arkalarında unutulmaz etkiler ve anılar bırakarak, Türk Bilim ve eğitim tarihinde yerlerini almışlardır. Kendilerini ve onlara bu olanağı veren Büyük Atatürk ile çalışma arkadaşlarını saygı ile anıyorum.

* * *

Not: Tesviye'nin 54. sayısında izi bulunabilen 226 sığınmacı bilim adamının listesi verilecektir.

* * *

KAYNAKLAR

- Prof. Dr. Horst WIDMANN: Atatürk ve Üniversite Reformu / Çevirenler: Prof. Dr. Aykut Kazancıgil, Doç. Dr. Serpil Bozkurt / Kabalca Yayınevi, Mayıs 2000
- Prof. Dr. Ernst HIRSCH: Anılarım / Çeviren: Fatma Suphi / Tübitak Popüler Bilim Kitapları, Nisan 1997
- Jan KREMER, Horst PRZYTULLA: Exil Türki / Türkiye'de Alman Asıllı Politik Göçmenler 1933-1945/Verlag Karl M. Lipp, 1993
- Prof. Fritz NEUMARK: Türkiye'de Alman Mültecileri / Yazı dizisi: Milliyet gazetesi, 27 Kasım - 1 Aralık 1980, Derleyen: Ahmet Örs

* * *

TESVİYE'DEN BİR HİZMET

ÜLKEMİZİN SON ZAMANLARDA YAŞADIĞI EKONOMİK SIKINTILAR DOLAYISIYLA İŞYERLERİNDEN AYRILMAK ZORUNDA KALAN VEYA PROFESYONEL ELEMAN ARAYAN İŞYERİ SAHİPLERİ KARDEŞLERİMİZİ BİR SAYFADA BULUŞTURMAK ÜZERE, 54. SAYIMIZDAN İTİBAREN BİR "İŞ ARAYANLAR" SAYFASI AÇACAĞIMIZI BİLDİRİRİZ.

MÜRACAATLARIN DOĞRUDAN TESVİYE DERGİMİZE YAPILMASINI RİCA EDERİZ.

K. LERİMİZİN MÜRACAATLARI, ARZULARI DOĞRULTUSUNDA İSİM VEYA RUMUZLA YAYINLANACAKTIR.

HÜMANİZMA VE HÜR İRADE

Çeviren: Celil LAYİKTEZ

Alpina, İsviçre Büyük Locası resmî yayın organı, *Bienfaisance et Fraternité Mub. Locasının Hatibi Ivano Salomani K.in, Locasına sunduğu panel sentezi.*

Platon'cu, Aristo'cu veya Epikür'cü vizyondan söz edebiliriz. İ.Ö. 341 - 270 yıllarında yaşamış Epikür'ün müridine keyif adamı olarak bakıldığını not edelim. Oysa, zamanında Epikür, arzunun iptal edildiği ve Budist düşünceye benzeyen *apatheia*'yı savunuyordu.

Ortaçağlarda, özellikle teozofî - felsefe binasını inşa eden Aziz Augustin ve Akinaslı Aziz Thomas olmak üzere, Avrupa insanının vizyonuna Kilise biçim vermiştir. Buna göre, insan Tanrı merkezli bir dünyada yaşar. Tekvin'de anlatıldığı gibi, insan Tanrı tarafından kendi şekline göre yaratılmıştır, amacı ruhunun kurtuluşudur, bu amacına ulaşmak üzere de hür iradesini kullanacak veya İyi ile Kötü arasında doğru tercihi yapacaktır (Aziz Augustin'in Hıristiyan olmadan önce Maniheist olduğunu hatırlatalım). Ruhun kurtuluşuna

ulaşma On Emre uymakla mümkün olabilecektir.

Greko - Latin felsefe ile yeniden bağ kuran Hümanizma, antroposantrik (insan merkezli) bir dünya vizyonunu yeniden mer'î kılacak, Reform hareketi de kader problemini beraberinde getirecektir.

Batı dünyası insanının güncel vizyonu politik - ekonomik - sosyal olup, "ekonomik" bölümü baskın çıkmaktadır. Toplumlarımızda kişi Güzellik, Hakikat ve Mâneviyat yerine, materyel arzularının derhal tatmini ile meşguldür.

İnsanın Masonik vizyonu

İnsanın Masonik vizyonundan söz edebilir miyiz? Mason Hürdür ve ilke olarak kendi imkânları ile düşünmeyi öğrenmiştir. Herhalde, tekris edilmiş kişi sayısı kadar değişik insanlık vizyonu vardır. Gene de, insanı çok buutlu varlık olarak görmeyi çağrıştıran sembollerimizle ritüellerimiz, insanlık hakkındaki vizyonumuzu yönlendirmiş olabilir. Tarot kartlarının semboliz-

---

Batı dünyası insanının güncel vizyonu politik - ekonomik - sosyal olup, "ekonomik" bölümü baskın çıkmaktadır. Toplumlarımızda kişi Güzellik, Hakikat ve Mâneviyat yerine, materyel arzularının derhal tatmini ile meşguldür.

---

masının yaşam yolunda rastlanılan muhtelif durumları remzetmesi gibi, Masonluk da, sembol ve alegorileriyle, bizleri, bir ömür boyu kendimize sorduğumuz soruları düşünmeye davet eder.

Mason, bir doktrin tarafından dikte edilen tek yönlü bir vizyon yerine, düşüncesini besleyen bir yönlendirme ve dürtülerle karşı karşıyadır. Kaldı ki, taş yontma sembolizması, kişide mükemmeliyeti arama duyusunu uyandırır.

Günümüzün tarihsel ve bilimsel anlayışına karşı, gelenekçi düşünce insanın mükemmel doğduğunu, bu mükemmeliyeti yanlış tercihleri ile sonradan kaybettiği yönündedir. Tekris bu mükemmeliyeti arama yolunda bir adımdır ve Kayıp Kelimenin konusu da budur.

İnsanın nereden geldiği ve nereye gittiği sorularına sembollerimiz de cevap verir. Büyük Nurlarımızdan Kutsal Kitaplar, bizleri rasyonelin dışında bir sonuca götürebilir. Ancak, Anderson'un "*San'atını iyi anlayan bir Mason'un dinsiz bir sefih ve ya aptal bir ateist olamayacağı*" söylediğini hatırlayalım.

Gönye Masona bir yaşam kuralını takdim ederek, Akl-ü Hikmet, Kuvvet ve Güzellikten ilham almasını öğütler. Şakül kendi içine bakarken gözlerini Gökyüzüne doğru da kaldırmasını telkin eder. Pergel, Tesviye gibi, kardeşleri olan tüm insanlara düşünmesi gerektiğini, onlara

karşı tolerans, hürmet, dayanışma ve kardeşlik duygularını taşıması gerektiğini öğretir. Püsküllü ip ve Kardeşlik Zinciri de bu düşünceleri güçlendirir.

Eşitlik aynı düzeye getirmeyi remzetmez. Tesviye de, bütün diğer semboller gibi, lûgat (literal) anlamıyla doğrudan mütalâa edilmemelidir.

Önemli olan, alegorik, ahlakî ve anagojik(*) vechelerin sentezini yapabilmektir. Literal anlayış olayları verir; alegori olayların çağrışımlarını, ahlâk yapılması gerekeni, anagoji de amacı belirler.

Özet olarak, Masonun insanlık vizyonu hümanisttir. Buna göre, vücut, ruh ve düşünce olarak çok buutlu olan varlık ilginin merkezidir. İnsanın nereden geldiği, nereye gittiği, oraya nasıl gittiği, Yukarısı ve Aşağısı ile, diğer insanlarla olan ilişkileri vahiy yoluyla gelen tek düze olan ve zorla kabul edilen bir doktrinle izah edilmez. Tüm bu düşünceler, elindeki avadanlıkları kullanacak hür Mason tarafından irdelenecektir.

Günümüzün tarihsel ve bilimsel anlayışına karşı, gelenekçi düşünce insanın mükemmel doğduğunu, bu mükemmeliyeti yanlış tercihleri ile sonradan kaybettiği yönündedir.

(*) Anagoji: Kutsal kitapların tasavvuf açısından yorumlanması

BİR KARİKATÜR...

SİSYPHOS EFSANESİ...

VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ...

Reşit ATA

Mitoloji'de davranışları diğer kahramanlara ya da şahsiyetlere benzemeyen bazı tipler vardır. Bu farklılıkları sebebiyle bir takım cezalara çarptırılırlar. Bunların başında, ateş'i tanrılardan çalarak insanoğlu'na veren "insan dostu" Prometheus gelir. Bir başkası da, karikatürdeki "Sisyphos"dur. Sisyphos insan AKIL'ını kullanmış, kurnazlığıyla tanrılara bile üstün olduğunu ispatlamıştır. BİLİNÇ'lidir. Prometheus'un suçu ateş'i tanrılardan çalıp insan'a vermekse, Tanrılara göre Sisyphos'un suçu da onlardan daha akıllı, kurnaz, bilinçli olmaktır. Aslında Sisyphos'un esas suçunu "sahtekâr" yaratılışında aramak gerekir: ömrü onu-bunu

aldatmakla geçmiştir. Aldatıklarının arasında kendi gibi bir sahtekâr-hırsız olan Autolykos, yeraltı tanrısı Hades, hatta tanrılar tanrısı Zeus bile vardır. Böyle olunca da tabii ki ağır bir cezayı hak etmektedir; cezası, kocaman bir kayayı yüksek bir tepenin zirvesine çıkarmaktır. Ama tam kayanın zirveye varmasına birkaç parmak kalmışken bir güç, kayayı tepeden aşağı iter, kaya yuvarlanıp eski yerine iner, Sisyphos'un çilesi de yeniden başlar.

Karikatürde iki kişi var: biri SİSYPHOS, diğeri ise bir MASON. Mason kucağındaki taş'ı yontmakla meşgul. Sisyphos ise, taşı masaldaki gibi tepeye çıkarmaya çabılıyor. Karikatürün çizeri Jiri SLİVA

Kardeşimiz, karikatüründe Sisyphos'u öge olarak kullanırken onun AKIL'ını, işkenenin hiç bitmeyeceğine olan BİLİNÇ'ine rağmen taşı taşıma görevine devam edişini sembol olarak almış; aynen, Mason'un, inşasına çalıştığı Mabel'in inşaatının hiç bitmeyeceğine olan BİLİNÇ'ine rağmen GÖREV'ine, ÜMİT'le, İNANÇ'la devam etmesi ve bundan MUTLULUK duyması gibi!...

Yazar Albert CAMUS, "Le Mythe de Sisyphe" başlıklı denemesinde bu efsaneyi işler. CAMUS'ye göre, "Sisyphos'un yaptığı iş hem anlamsız (absurde), hem yararsızdır. Ayrıca ümitsiz bir çabadır. İnsan yaşamı da anlamsızdır ama, dış etkenler

ne kadar anlamsız, koşullar ne kadar acımasız ve kaçınılmaz olursa olsun, verilen görev, bu yükü bile bile taşımaktır. Sisyphos her şeye rağmen bu korkunç işkenceden sanki zevk duymakta, bilincin verdiği sevinçle bir çeşit mutluluk yaşamakta, umutsuzluğun mutluluğuna erişmeye çalışmaktadır. Sonuçta Sisyphos işkenceyi ve anlamsızlığı, akıl ve bilinç gücüyle yenen bir kahramandır. Zeus ne yaparsa yapsın, Sisyphos'u yenememiştir.

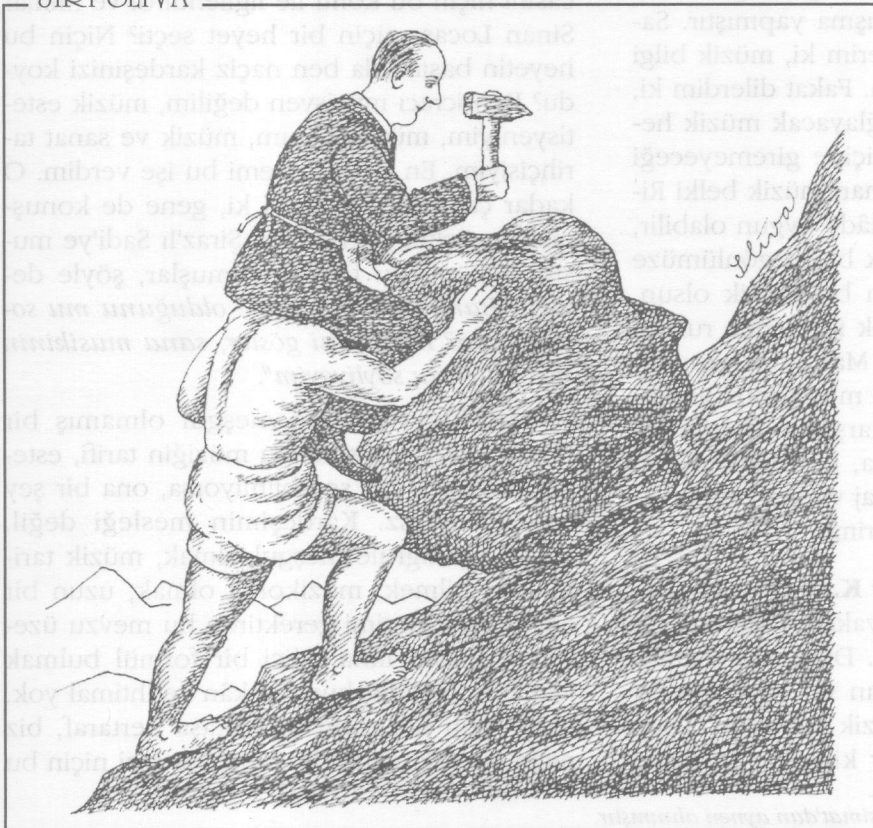
Biz Masonik çalışmalarımızda ateş, su ve toprak ele-

manlarını kullanmaktayız. Bazı rit'lerde ise dördüncü elemana, "hava"ya da yer verilir. Onlar, toprak sembolizmasını bizim gibi yolculuklar sırasında değil, aday henüz tefekkür hücresi'ndeyken karşısına çıkarırlar. Yolculuklarda ise ateş ve su'yun yanında dördüncü elemanı, yani "hava"yı işlerler. Bu rit'lerde birinci yolculuk insan hayatının göstergesidir; yolcu yani aday, bütün gayretiyle karşısındaki sarp dağın zirvesine ulaşmaya çabalar. Tam hedefine ulaşmış ve etrafı şöyle tepeden seyretmenin zevkine erişmiştir ki; şiddetli bir fırtına kopar, şimşekler

çakar, dolu taneleri vücudunu kamçılar, ayaklarının altındaki yer titrer, sarsılır, ve yolcu bir de bakar ki fırtına onu işe başladığı noktaya geri getirmiş... İşte buna "hava ile arıtma" demektedirler.

Biz "hava"yı doğrudan kullanmıyoruz ama, birinci yolculukta duyulan sesler işte bu "hava"nın azizliğidir; müzik sanki bir fırtınayı anımsatır. Kısacası bu dört unsur (eleman) her zaman ve her yerde var olan Masonik sembollerdir. Hava ise, evrendeki her şeyin, farkında olsak da, olmasak da, bir yeri, bir görevi, işlevi olduğunun sembolüdür.

JIRI SLIVA

"Çalışma" hayatın, yani "varolma"nın temel taşıdır. Cennetteki iki insan, Adem ile Havva; ne san'atı biliyordu, ne endüstriyi; ne ahlaktan haberleri vardı, ne utanmaktan... Bu bilimcediklerinin yanında bilmedikleri bir şey daha vardı: "çalışma". Cennetten kovulunca çalışmak zorunda kaldılar. İnsanoğlu o günden beri, ister yer yüzünde olsun, ister Sisyphos gibi masal içinde olsun, durmadan çalışıyor, kim bilir, belki de çabalarının sonunda görünmeyen beşinci elemanı, SEVGİ'yi bulmayı ümit ediyor!...

23 Nisan 1983 Konvanı tersimatından

RİTÜELİK MÜZİK

(Cevat Memduh Altar K.'in değerlendirmesi^(*))

TESVİYE

2 3 Nisan 1983 Konvanında Localarda Batı müziği yerine Türk musikinin çalınması önerisine, Muh. Cevat Memduh Altar Kardeşimizin cevabı.

Yaşar Şendal K.: Ritüel müziği mevzuunda da konuşmak istiyorum. Çok saygı duyduğum bir Üstadımızın başkanlığında bir kurul çok kıymetli bir çalışma yapmıştır. Samimiyetle ifade etmek isterim ki, müzik bilgi ve kültüründen yoksunum. Fakat dilerdim ki, bütün Localarda teklik sağlayacak müzik hepimizin menfî hissiyatlar içine giremeyeceği bir müzik türü olsun. Çalınan müzik belki Ritüellerimizin tarzına fevkalâde uygun olabilir, ama isterdim ki, bu müzik bizim gönlümüze ve kulağımıza hitap eden bir müzik olsun. Bize verilen Ritüelik Müzik içerisinde ruhanî ve dinî bir hava var. Millî Masonluk yapıyorsak, kendi ruhanî ve dinî musikimizi getirelim. Aslında ben ona da karşıyım. Batı müziğine ise karşı değilim ama, bu müzikte dinî ve ruhanî bir baskı, bir imaj vardır. Ben kulağıma hoş gelen sesleri isterim.

Cevat Memduh Altar K.: Gönül Mimarları Muh. Locasının çok liyakatli Üstadı Muh. teremi iyi niyetle konuştu. Dünyada, üzerinde yapılacak konuşmaların en gücü müzik konusunda olanlardır. Müzik bir dildir. Tıpkı İngilizce hiç bilmeyen bir kimseye İngilizce

anlatmak ne kadar güçse, müziği doğru dü-rüst bilmeyen, onun estetiği, tarihi ile uğraşmamış olan bir kişiye de müziğin ne olduğunu anlatmak o kadar güçtür. Kardeşim "*Ben Batı müziğine karşı değilim, ama bu müzikte ruhanî bir baskı var*" diyor. Şunu söylemek istiyorum: Büyük Loca Mimar Sinan Locasını niçin bu konu ile ilgilendirdi ve Mimar Sinan Locası niçin bir heyet seçti? Niçin bu heyetin başına da ben naçiz kardeşinizi koydu? Ben icracı müzisyen değilim, müzik estetişyeniyim, müzikologum, müzik ve sanat tarihçisiyim. En az 60 senemi bu işe verdim. O kadar çapraşık bir konu ki, gene de konuşmakta güçlük çekiyorum. Şiraz'lı Sadi'ye musiki hakkındaki fikrini sormuşlar, şöyle demiş: "*Bana musikinin, ne olduğunu mu soruyorsun? Dinleyeni göster, sana musikinin ne olduğunu söylüyeyim*".

Müzikle yakından meşgul olmamış bir kimse kendisine sunulan müziğin tarifi, estetiği hakkında bir şey bilmiyorsa, ona bir şey anlatamazsınız. Kardeşimin mesleği değil. Müzik estetiği ile meşgul olmak, müzik tarihini iyi bilmek, müzikolog olmak, uzun bir eğitim ve öğretimi gerektiren bu mevzu üzerinde hemen ikna edici bir formül bulmak için kâfi değildir, buna imkân ve ihtimal yok. Onun için her türlü münakaşa bertaraf, biz niçin bu yola gittik? Büyük Loca bizi niçin bu

(*) Belge niteliği taşıdığı için Tersimat'dan aynen alınmıştır.

işe memur etti? Loca çalışmaları esnasında hakikaten çok güzel müzik dinliyorduk. Bunların arasında Tosca'dan Cavaradossi'nin aryasını da dinledik, Romanof ailesinin temasından yapılmış piyano varyasyonlarını da dinledik. Biz, bunlara itiraz ettik. Bunlar kötü müzik değil, ama burada dinlenecek müzik de değil. Tosca'nın aryası çok güzeldir, ama onu Opera'da dinlerim. Onun yeri burası değil. Burası Mason mabedi. Her güzel müzik burada çalınamaz. Kendileri ile kardeşane münasebette bulunduğumuz Büyük Localara mensup Localarda ne yapıldığını araştırdık. Masonik merasimler için müzik yazmış olan Mozart kardeşimizin müziği çoğunlukla tatbik ediliyor. Evet, bu müzikte kardeşimin dediği gibi, bir Mabet havası, mistik bir hava veren satırlar var. Ama bu yönde yazılmış bir müzik, mutlaka kilise musikisi değildir. Çok sesli müzik de koro için yazıldığı zaman kilise musikisi zannediliyor. Ankara radyosunun çok sesli korosunu dinleyiniz. O sizin üzerinizde bir kilise müziği tesiri yapıyor mu? Benim üzerimde yapıyor, ama ben onu reddetmiyorum, ona alışmağa mecburum. Benim müziğim çok sesli oldukça, çok sesli sistemi tatbik ettikçe, vokal müziği oldukça, "a capella" müzik, eşiksiz koro müziği oldukça bana daima Batı'yı hatırlatacak. Onu red mi edeceğim? Alışacağım. Kardeşim, bütün bunlar alışmak meselesidir. Alıştıracaksınız kendinizi. Mozart'ın müziğini alalım, giriş

müziği vokaldır, ama din ile hiç alâkası yoktur. Loca için yazılmış bir müziktir. Bu itibarla, sevgili kardeşlerim, bu mevzuda, fazla eleyip, sık dokumağa lüzum yok. Bizden iyisini yapanlarınıki tatbik edelim ve alışmağa çalışalım, reddetmeyelim. Şunu da arz edeyim; müzik vardır, insana kolayca gelir; müzik vardır, insan ona gider. Mozart'lar, Beethoven'ler durup dururken size gelmez. Siz zahmet edeceksiniz, yürüyeceksiniz, ona gideceksiniz. Bakın Atatürk 1934 senesi Büyük Millet Meclisinin açılışında ne diyor: "*Bir milletin yeni değişikliğinde ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir*". Kendisi alaturkayı severdi, dinlerdi, ama, Devlet Konservatuarını o kurdu. Devlet Konservatuarından yetişen Leylâ Gencer Scala'da bir prömyerde baş rolü oynadı. Çok kısa zamanda oldu bu. Kardeşlerim, burası bir tekâmül müessesesidir. Elbirliği edelim, yavaş yavaş yürüyelim, anlamadığımız dediğimiz müziği eminim anlayacaksınız ve seveceksiniz. Bu yapılan güzel bir şeydir. Buna alışalım, buna gidelim, bu bize kendiliğinden gelmez.

Ziya Umur K.: Ritüelik müzik hakkında Cevat Memduh Kardeşin söylediklerinden sonra kimseye lâf düşmez. Bir kaset yerine, iki yahut üç değişik kaset bulunsa idi, Localara bir alternatif verilmiş olurdu. İlerde ihtimal tabii, gene masonik müzik olarak o da hazırlanır.

SUAT GÜVENİN DERLEDİKLERİ

- **Şevkat ve merhamette güneş gibi ol;**
Başkalarının kusurlarını örtmede gece gibi ol;
Tevazu ve olgunlukta toprak gibi ol;
Yardım ve cömertlikte akarsu gibi ol;
Öfke ve sinirlilikte ölü gibi ol;
Olduğun gibi görün, görüldüğün gibi ol!
- Eğer bir yerde küçük insanların gölgeleri büyük oluyorsa, orada güneş batıyor demektir.
- **Paylaştıkça çoğalan tek şey sevgidir.**
- Sevgisiz toplumun çevre duvarları yüksektir.
- **Bize lâzım olan; bir sıcak sevgi, bir sarsılmaz güven ve içten bir dostluk.**
- Hayatı sevmek istiyorsan, kendinden başla.

DOĞUNUN BÜYÜK IŞIKLARI

Muhtelif Kutsal Kitap ve Yemin Uygulamaları:

TESVİYE

Roy L. Demming, *Utah Büyük Locası, Araştırma Locası (Beehive State Trestleboard, Şubat 1996)*¹

Bir çok Kardeşimiz seyahatlerinde ziyaretçi olarak çalışmalarına katıldıkları localarda ritüel ve loca tezyinatında olabilen farklılıkları görmüşlerdir. Bu çalışmamızda, değişik dinlere inanan kardeşlerimizin nasıl yemin ettiklerini irdelemek istedik.

İlk önce intizam kaidelerine göre Kutsal Kitapların durumu ile işlevlerini hatırlatalım:

a) Evrenin Ulu Mimarına inanç şarttır. Her fert kendi inancına göre ibadet tarzında hürdür.

b) Kutsal Kitap uygulaması Operatif Masonluktan Spekülatif Masonluğa intikal etmiştir.

c) Kutsal Metinlerin Loca içinde en önemli işlevi adayın yemin edebileceği bir ortamı hazırlamak ve bu yeminini her an kendisine hatırlatmaktır.

Kutsal Kitabın (Bible) Eski ve Yeni Ahit kısımları ayrı kitap

olarak mütalâa edilirse, İsrail'den Yeni Zelanda'ya kadar tüm dünyada locaların yeminkürsülerinin üzerinde bulundurulmuş başlıca Kutsal Kitap sayısı en az yedidir:

1. Museviler ve bazı Protestan mezhepleri için: Eski Ahit
2. Hıristiyanlar için: Eski ve Yeni Ahit
3. Müslümanlar için: Kuran'ı Kerim
4. Budistlerin Mahayana mezhebi için: Dhammapadra
5. Hindular için: Bhagavat Gita
6. Sikh'ler için: Granth Sahib
7. Parsi'ler ve Mecuzîler için: Zend Avesta.

Tüm bu kitaplar bir Yüce Varlığa atıf yaparlar.

Geleneğe göre, Utah Bölgesinde² Yemin Kürsüsünün üzerinde Eski Ahit genelde açık olarak bulundurulur. Buna ek ola-

---

Kutsal Kitabın (Bible) Eski ve Yeni Ahit kısımları ayrı kitap olarak mütalâa edilirse, İsrail'den Yeni Zelanda'ya kadar tüm dünyada locaların yemin kürsülerinin üzerinde bulundurulmuş başlıca Kutsal Kitap sayısı en az yedidir.

---

¹ <http://internet.lodge.org.uk/public/Masonry/Universal/MU047.TXT>'den alınmıştır. Derleyen: Celil LAYİKTEZ

² Utah'da Mormonlar çoğunluktaadır

rak bazı localarda Yeni Ahit'in de Yemin Kürsüsünün üzerine konduğu da görülmektedir. İsrail'de ve Türkiye'de Eski Ahit, Yeni Ahit ve Kuran'ı Kerim Yemin Kürsüsünün üzerinde birlikte bulundurulur.

Çok yerde, Gönye ile Pergel Kutsal Kitabın (Bible) üzerine konmakla beraber, yemin edecek aday başka bir dine inanıyorsa, o dinin kutsal kitabının üzerine ikinci bir takım gönye ve pergel konur. Kuran'ı Kerim, saygı gereği, çoğu kez kapalı tutulur, Kitaba çıplak ellerin değmesini önlemek için beyaz bir bezle kaplanır. Aday Kur'an üzerinde yemin edecekse, Kutsal Kitap Emini'nin mutlaka eldiven giymesi gerekir.

Hindistan Büyük Locasında Yemin Kürsüsünün üzerinde, beşi açık olmak üzere, altı kitap bulundurulur. Kutsal Kitap, Eski Ahit'te açılır. Hindistan'da Budist Mason bulunmadığından, Dhammapadra bulundurulmaz. Gönye ve Pergel Büyük Üstadın bağlı olduğu din kitabının üzerine konur. Büyük Üstat İ'sad törenlerinde, seçilen ve İ'sadı yapılacak olan Büyük Üstadın dinine göre Gönye ile Pergel düzenlenir.

Hindistan'da faaliyet gösteren diğer Büyük Localara bağlı locaların çalışmalarında ise, Bible'in dışında, yalnızca hazırda bulunanların dinlerine göre kitaplar Yemin Kürsüsünün üzerine konur.

Yemin etmenin de değişik tarzları vardır. Batı'da, genelde, Kutsal Kitabın önüne diz çökülür ve el Kitap üzerine konur. Singapur'da Müslümanlar diz çö-

kerler, ancak Kur'an üzerine el basmazlar, Kur'an başlarının üzerinde tutulur, yemin metni de ona göre düzenlenir "*Elim Kutsal Kitabın üzerinde...*" yerine "*...Kutsal Kitabın altında...*" Bazı Yeni Zelanda Localarında, yemin edilirken, Loca Beratı adayın başının üzerinde tutulur. Ortodoks Museviler diz çökme-yip elleri Eski Ahit'in üzerinde, başları da ona doğru eğik olarak ayakta dururlar, başlarını da örterler. Türkiye'de her dinden kardeşler ayakta ve elleri Kutsal Kitapların üzerinde yemin ederler.

Yemini mühürlemenin tarzı da yöreye göre değişir. Genelde, Utah'ta olduğu gibi, Hıristiyanlar, Museviler ve bazı Müslümanlar, yemin ettikten sonra Kutsal Kitabı dudaklarıyla mühürlerler. Başka Kardeşler Kutsal Kitaba el veya alınlarını sürerler, veya el ayalarını yüzlerinin önünde birleştirerek, başlarını eğmek suretiyle, Kutsal Kitabı selâmlarlar. Bir keresinde, Budist aday yemin ederken bir mumun yakılmasını istemiş ve yemin ettikten sonra, mumu söndürmek suretiyle yeminini mühürlemiştir.

Çok değişik inançlara sahip Kardeşlerin var olmasının beraberinde bir dizi problem getirmesi beklenebilirken, Loca içinde ve Hürmasonluğun genelinde barış ve ahengi temin etmek üzere, tolerans ışığında alınan tedbirler ve uygulanan prosedürler başarılı olmuştur.

Çeşitli inançlarına rağmen, her ülkede yaşayan Kardeşlerimizi birleştiren Evrenin Ulu Mirarı'na olan müşterek inançtır.

Yemin etmenin de değişik tarzları vardır.

Batı'da, genelde, Kutsal Kitabın önüne diz çökülür ve el Kitap üzerine konur.

Singapur'da Müslümanlar diz çökerler, ancak Kur'an üzerine el basmazlar, Kur'an başlarının üzerinde tutulur, yemin metni de ona göre düzenlenir.

HAM TAŞI YONTARKEN...

Her insan "filozof" tur

Cumhur MUMCU

Kant'ın, Sokrates ile karşılaştırılmasında iki nokta göze çarpar: Birincisi, her ikisi de devlet dinini bozmak ve gençliğe zarar vermekle suçlanmıştır. İkincisi, her ikisi de kendini suçsuz görmüş ve düşünce özgürlüğü uğruna savaş vermişlerdir. Onlara göre özgürlük, yalnızca boyunduruğun ortadan kalkması değildir. Onlar için özgürlük, insan yaşamının yaşamaya değer tek biçim olmasıdır. Sokrates'in özgürlüğünün birçok kanıtının içinde, belki de en önemli olanı, kimsenin ona zarar veremeyeceğini bilmesidir. Bu konuda yaygın düşünce, Sokrates'in sadece "fikri hür" bir insan olması değildir. Fikri hür insan, yeter bir şarttır. Oysa, "vicdanı hür" olmak, gerek şarttır. Aslında, vicdanı hür olmak, eski çağlardaki toplumsal sözleşmelerin gerektirdiği bir sorumluluktur. Toplumsal hayatın karmaşıklığının, insan beyninin duyarlılıklarına yönelik kazanımlarının, hiç de yabana atılır bir düzeyde olmadığını tek kanıtı, "ortalama insan"dır, diyebiliriz. Ancak, bu ortalama insan ne düşünür? Felsefe ile teması nedir? diye düşündüğümüzde, bizlerin de "aynı" olduğumuz varsayımıyla karşılaşıyoruz. En azından, AYNA'ya bakarsak böyle olduğumuzu görüyoruz. Sanırım, bu konuyu biraz daha açmanın yararı var.

Viyana Okulu ve de özellikle Fritz Waismann, felsefecileri özel insan biçiminde, ayrıcalıklı görme eğilimindedirler. Buna kanıt olarak, felsefenin kendine özgü yapısını gösterirler. Böyle bir eğilimi hoşgörü ile kar-

şılamak, vicdanen hür olmak, başka bir soruyu ortaya çıkarıyor: Felsefe'ye, biraz daha farklı bakmamızı gerektiren nedenler var mıdır?

Akademisyen felsefecilerin, kendi içlerinde farklı olduklarını kabul etmek mümkündür. Ancak, kendi dışlarına çıktıklarında, toplumsal sorunlar karşısındaki tavır alışlarına karşı mesafeli olmak gerekiyor. Toplumla paylaşılmayanın ne faydası var ki? Örneğin Sokrates, kendisi ile alay edecek kadar yürekli bir filozoftur. Savunması basittir: Entelektüel sınırlarının bilincinde olduğunu, bilge olmadığını, yalnızca ne kadar az şey bildiğinin farkında olduğunu, kendini eleştirdiğini, abartılı gevezeliklerin karşısında olduğunu, ama herşeye karşın etrafındaki insanların bir dostu ve Atina devletinin sadık bir vatandaşı olduğunu vurgular. Carl Popper bunu, sadece Sokrates'in savunması olarak değerlendirmemek gerektiğini aslında felsefenin etkili bir savunması olduğu fikrindedir.

Gerçekten, öğrencileri dahi Sokrates'in ince yüreğini anlayamamışlardır. Bunlar içerisindeki en bencil elitist Platon'dur: Bizlerin Sokrates'le buluşmasının en büyük yardımcısı; eski Yunan'ın en profesyonel felsefe okulunun kurucusu ve önemli bir "filozof"... ama o da, kendisinden sonra gelen birçok profesyonel felsefeci gibi, felsefenin ancak elit bir zümreye ait olduğuna inanıyordu. Sokrates, kendisinin ne kadar az şey bildiğini görmek için, bilgeliği devlet adamlarında ararken, Platon, ancak öğrenim görmüş bilge bir fel-

sefecinin devlet adamı, hatta mutlak bir hükümdar olması gerektiği kararına varmıştır. David Hume, aklın tutkulara hizmetinden; aslında bir felsefeci olmayan Spinoza, özgürlüğün tutkunun dar alanına hapsedilmişliğinden söz etmişlerdir. Bu düşüncelerin hepsi, "insan" olmak veya Evrenin Ulu Mimarının varlığına inanmak karşısında çöküyor. Neden?

Birincisi, yanlışları ortadan kaldırmak, felsefenin görevi değildir. Bu, her insana özgü, değişik metodolojiler içeren bir faaliyettir. Yani, kamusal bir alan söz konusudur. Ancak, bu kamusal alanı, devlet de dahil olmak üzere ihlal etmenin yaptırımını ağırdır. Yani, nesnel değil, öznel'dir.

İkincisi, felsefenin estetik bir hedefi yoktur. Yalnızca hakikatin peşinde koşar. Ayağı yere basan problemlerle uğraşır. Bir başka deyişle, güzelliğe ve "içsel" kuvvete önem vermekle birlikte, akli hikmet sahibi olmadan, bir adım dahi ileri gidemez. Yani, hakikati arayanın bilge olma cesaretine sahip olması gerekiyor.

Üçüncüsü, bu alan bir deneme / yanılma alanı da değildir. Çünkü toplumsal bir aşk gerektirmektedir. Bir başka deyişle çevrenize aşık olmanız gerekiyor.

Dördüncüsü, felsefe çok zeki bir insan olmayı gerektirmiyor. Entellektüel bir çabaya da gerek yoktur. Ayrıca, var olan sorunu gerektirdiğinden fazla keskinleştirmeye ya da ona gereğinden fazla açıklık kazandırmaya çalışmaktan da kaçınmak gerekiyor.

Beşincisi, felsefe bir moda değildir. Kuşkusuz, bilimde olduğu gibi, felsefede de bazı modalar vardır. Ancak, ciddi anlamda hakikati arayan, zaten modayı izlemez, ona güvenmez, hatta ona karşı savaşırdır da.

Yukarıdaki beş önermenin hemen hepsi birbirine teğet geçer. Oysa, hepsinin net olarak keşiştiği bir küçük, sessiz, naif, ama gücünü bu özelliklerinden alan, kimsenin veya hiç bir kurumun yıkamayacağı bir alan vardır. Bizler ona "insan" diyoruz.

Bu nedenlerle, filozofluk belirli bir zümreye atfedilecek kadar da bir alan değildir. Felsefi problemlerle uğraşanlar farkına varmasalar da, önyargılarla ve varsayımlarla uğraşırlar. Bunlar, düşünsel çevrelerden ya da geleneklerden gelen kuramlardır. Ancak, güvenilir olduklarını söylemek güçtür. Tıpkı sermayenin tabana yayılması iddiası gibidirler. Taban ile yayılan sermaye arasındaki zıtlık, siyah - beyaz kareler gibidir. Oysa insan ne tabanda ne de sermayededir. Aksine, bunların arasında bir yerdedir. Kılı kırk yaran kimselerden kaçan bir bakış açısı... Veya, "ortalama insan"... Mevlana bu filozof insana şöyle yaklaşıyor: "Felsefeye sarılan kişinin akli, akılla anlaşılabilen şeylere bağlanmış kalmıştır". Evrenin Ulu Mimarının önüne akli hikmet sunmaktan başka çaremiz yok galiba. Hakikati arayan her filozof insan gibi... Platon'un ünlü deyişini, haddimiz olmadan Sokrates'ci bir tecavüzle bitirelim isterseniz: "Filozoflar insan, insanlar filozof olmalı". Zaten evrenin kralı insan, insanın kralı evren değil mi?

(Ayna; Sayı: 54, Aralık 2001)

***

DOSTLAR

Dostlar

İrmak gibidir

Kiminin suyu az,

Kiminin çok

Kiminde elleriniz

Islanır yalnızca

Kiminde ruhunuz

Yıkanır boydan boya...

Can YÜCEL

MERAK ETTİKLERİNİZ

MASONİK TAKVİM

Hürmasonluğun Anderson tarafından tespit edilen geleneksel tarihi, değişik kronolojileri ilham etmiştir. En çok bilinen **Anno Lucis (AL)** - "Işık Yılı" dır. Bu tarihi bir çok berat, diploma ve temel taşının üzerinde görülebiliyoruz. Genelde Işık Yılı'nı belirlemek üzere yaşadığımız takvim yılına (**Anno Domini**) 4000 ilâve edilmektedir. Bazı teologlara göre Yaradılış tarihi M.Ö. 4004 olduğundan, İskoçya, Işık Yılı'nı hesap etmek üzere, 4000 yerine 4004 ilâve etmektedir. Bazı Fransız obediyanları da bu takvimi "**Année de la Vraie Lumière**" (A.V.L.) adıyla kullanırlar.

Diğer Masonik takvimler:

Anno Beneficio (A.B.): Hz. İbrahim'in Melkizedek tarafından takdis edildiği M.Ö. 1913 yılı. Bu yıldan başlayan takvimi, Amerikan Takdis Edilmiş Rahipler nizamı kullanmaktadır.

Anno Caedio (A.C.): Jacques de Mollay'ın idam edildiği 1314 yılı. Bu tarih 19. yüzyıl İngiliz Tampliye tarikatında kullanılmıştır.

Anno Depositionis (A. Dep.): Süleyman Mâbedinin tamamlandığı M.Ö. 1000 yılı. Kriptik dereceler bu takvimi kullanırlar.

Anno Diluvi (A. Dil.): Tufanın olduğu M.Ö. 2348 yılı. Royal Ark Mariners'ler bu takvimi kullanırlar.

Anno Inventionis (A. Inv.): Süleyman Mâbedi mahzeninin bulunduğu ve ikinci Mâbedin inşasının başladığı M.Ö. 530 yılı. İngiliz Royal Arch nizamında bu takvim geçerlidir. İrlanda Royal Arch'ı bu yılı M.Ö. 624 olarak uygulamaktadır.

Anno Laotomiae: Eski İrlanda beratlarında kullanılan bu yıl aslında Işık Yılıdır.

Anno Mundi (A.M.): Dünya yılı. Amerika'da, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin uygulamasında, mevcut takvim yılına 3760 ilâve edilerek hesap edilir.

Anno Hebraico (A.H.): Anno Mundi ile aynı, ancak İbrani takviminde yılbaşı Eylül - Ekim aylarında olduğundan, bazen bu rakam 3761 olarak değişebilmektedir.

Anno Ordinis (A.O.): Tampliye Tarikatı'nın kurulduğu 1118 yılı. Tampliye Şövalyelerinin kullandıkları bir takvim yılıdır.

Anno Reductionis (A.R.): Mâbedin tamir yılı, Anno Inventionis ile aynı olup İskoçya Royal Arch'ı tarafından kullanılır.

Anno Salutis (A.S.): Kurtuluş yılı, Anno Domini'nin bir başka adı olup bir zamanlar İngiliz Royal Arch beratlarında kullanılırdı.

Year of the Restoration of the Order: İskoçya Kralı Robert the Bruce'un İngilizleri, Tampliye Şövalyelerinin yardımıyla, yendiği Bannockburn Meydan Savaşının yer aldığı 1314 yılı İskoçya Kralî Nizamı (Royal Order of Scotland) tarafından kullanılmaktadır. Anno Caedio ile aynı tarihe gelmesi tesadüfidir.

***

AFGANİSTAN

1880 yılında Kâbil'de, İngiltere Birleşik Büyük Locasına bağlı, 1866 numaralı Seaforth Locası açıldı. Locanın adı "Seaforth Highlanders" Alayından gelmektedir. Locanın ömrü kısa oldu ve bir yıl sonra, 1861'de beratı iade edildi.

1907 yılının başında, Emir Habillullah Han, Hindistan'ı ziyaret ederken, Hindistan'daki İngiliz orduları Başkumandanı Lord Kitchener'e Mason olmak istediğini belirtti. Lord Kitchener, aynı zamanda Penjab Bölge Büyük Üstadı idi. 2 Şubat 1907 tarihinde, Kalküta'da 3102 numaralı "Concordia" Locasında tertip edilen özel bir çalışma ile, Emir aynı günde tekris edildi, Geçiş ve Yükseliş merasimleri de icra edildi. Merasimin bir bölümünü Lord Kitchener'in kendi yönetti. Emir'in üzerinde yemin ettiği Kur'an Londra'da, Masonik müzede teşhir edilmektedir.

Habillullah Han Masonluk öğretilerinden çok etkilendiğini her fırsatta belirtmiş, ülkesine demokrasi ve laikliği getirmeye çalışmıştır. 1919 yılında bir suikasta kurban gitmesi ile, ne yazık ki, bu ilerici hamle durdurulmuş ve ülke karanlığa gömülmüştür.

Hürmasonluk Hakkında Bir Yabancı'nın Sorabileceği 100 AHRET SORUSU

Celil LAYİKTEZ

(Geçen sayıdan Devam)

Soru 20. Dul kesesi veya hasenat kesesi nedir, muhtevası nerede kullanılır?

Toplantıların sonunda, muhtevası belirli bir amaca yönelik olarak, veya doğrudan Büyük Locanın Büyük Hasenat hesabına devredilmek üzere dul kesesi dediğimiz bir torba kardeşler arasında dolaştırılabilir. Büyük hasenat bu parayı âfetlerde halka yardım için, okul yaptırmak, bursiyer öğrencilerin ihtiyacı gibi topluma yardım amacı güden projelere tahsis eder. Dernekler yasası aidat ve teberuların dışında üyelere para toplamayı yasaklamadan önce, her toplantıdan sonra, içeriği önceden ilân edilen bir amaca tahsis edilmek üzere dul kesesi kardeşler arasında dolaştırılırdı.

Soru 21. Kimler Mason olabilir? Sokaktan geçen adamı alır mısınız? Yoksa yalnızca köşeleri tutanları (1) mı kabul edersiniz?

Allah'a inanan, yüz kızartıcı suçtan sabıkasız olmayan, çevresinde iyi bilinen, kendi geçimini kimseye muhtaç olmadan sağlayabilen her erkek Mason olabilir. Tahsil şartı olmamakla birlikte, tahsili yetersiz olan kişi dinleyeceği konferanslardan sıkılacak ve kısa sürede devamsızlığa düşecektir. Adayın felsefe ile ilgilenmesi, öğrenmeye meraklı olması aranır. Köşeyi tutan kişiye gelince, başarılı iş hayatı müddetince çok kere bazılarını rahatsız etmiş olabileceğinden, ve bu nedenle sev-

meyenleri çıkabileceğinden, adaylık oylamasında reddedilme olasılığı fazladır.

Soru 22. Zengin olmak Mason olmak için ön şart mıdır?

Masonluğun böyle bir şartı hiç bir zaman ve hiç bir ülkede olmamıştır. Başkasına muhtaç olmadan yaşayabilecek kadar bir gelire sahip olmak yeterlidir.

Soru 23. Masonluğa çok elverişli gözüken, ama malî durumu iyi olmayan biri Mason olabilir mi?

Malî durumu iyi olmazsa da yardıma muhtaç olmadan yaşayabilmelidir. Böyle bir kişi, Büyük Üstadın Emri veya locasının kararı ile harç ve aidatların tümünden veya bir kısmından muaf tutulabilir.

Soru 24. Sakatlar Mason olabilirler mi?

Masonluğun Operatif (lonca) döneminde işe alınan çırakların inşaat iskelelerine çıkabilmeleri istendiğinden, sakatlar çıraklığa kabul edilmezdi. Spekülatif Masonlukta böyle bir kural yoktur. Kaldı ki, görme özürlü Masonlar için İngilizce ve Fransızca dillerinde bray alfabesinde basılmış ritüel ve tüzükler vardır. İngiltere'de tüm üyelerinin görme özürlü olduğu bir de loca vardır. Gene İngiltere'de, kör köpekleri ve sağır köpekleri sahipleri ile birlikte locaya alınırlar. Hollanda'da tekerlekli sandalye ile hareket eden kardeşler için merdiven yanlarına rampalar ve özel asansörler yapılmıştır.

(1) Ankara'da bir sergi açılışında televizyon muhabiriyle yapılan söyleşi üzerine.

Soru 25. Zenci, sarı ve kırmızı ırlardan olanlar mason olabilirler mi?

Avrupa ve Amerika'da locaları ziyaret etmek yeterlidir. Zenci, sarı ve kızıl derili kardeşler en üst görevlere gelebilmektedir. Siyah Afrika'nın neredeyse tümünde, Uzak Doğu'da, muntazam masonluk sağlam temellerin üzerinde faaliyet göstermektedir. ABD'de bir Kızıl Derili Mason derecesi, Cherokee dilinde yazılmış ritüel vardır.

Soru 26. Ateistler mason olabilir mi?

Hayır. Bizim de şerefle içinde yer aldığımız, dünyadaki muntazam ⁽²⁾ Masonluk ateistleri kabul etmez.

Soru 27. Masonlukta Tanrı inancı dışında dinsel inanç zorunlu mudur?

Her Masonun bağlı olduğu dinin icaplarını yerine getirmesi için aslıdır. Dininin emrettiği ibadetin ne kadarını yapacağı ise kendi karardır. Kimse buna karışamaz. O da, başkasının dinsel inancına hürmet etmekle yükümlüdür.

Soru 28. Yemin Kürsüsünün üzerinde hangi Kutsal Kitaplar bulunur?

Aday yemin ettiğinde, yemin kürsüsünün üzerinde Evrenin Ulu Mimarını kendi dinine göre temsil ettiğine inandığı Kitap bulundurulur. Hıristiyan ülkelerde, yemin kürsüsünün üzerinde tek kitap olarak Eski ve Yeni Ahid, Müslümanların da bulunduğu localarda, ilâvetten Kur'an bulunur. Türkiye ve İsrail'de, ayrıca Almanya ile ABD'deki Türk localarında Eski Ahid, Yeni Ahid ve Kur'an bulunur. Hindistan ve Doğu Asya'da kitap sayısı çoğalır ve loca üyelerinin inandıkları tüm dinlerin kutsal kitapları yemin kürsüsünün üzerine konur. Singapur localarında bu sayı 9'a kadar çıkar.

Soru 29. Kutsal Kitaplara neden bu kadar saygı gösterilir? Aday hangi kitabın üzerinde yemin eder?

Kitap, gönye ve pergel ile birlikte locanın

(2) Soru 27'ye bakınız.

3 büyük Nur'unu oluşturur. Türkiye Büyük Locasına bağlı localarda Eski Ahid, Yeni Ahid ve Kur'an olmak üzere, üç Kutsal Kitap yemin kürsüsünün üzerinde, her hangi bir yerlerinden açık dururlar. Aday sağ elini kitapların üzerine, sol elini de kalbinin üzerine koyarak yemin eder. Hangi kitaba el bastığı önemsizdir. Zaten, gözleri bağlı olduğundan hangi kitabın üzerine yemin ettiğini göremez. Aynı anda 4 - 5 aday kabul ediliyorsa, her birinin aynı kitap üzerine ellerini koymaları maddeten mümkün değildir. İslâm dini de Kur'andan önceki kitapların varlığını ve kutsiyetini kabul etmiştir. Açık Kitap, Evrenin Ulu Mimarının huzurunda yemin edildiğini simgeler.

Soru 30. Türkiye'de bir Hindu, Budist Mason olmak isterse, yemin kürsüsünün üzerine kendi kutsal kitabının konulmasını isteyebilir mi?

Böyle bir durumla şimdiye kadar karşılaşmadık. Mevcut üç Kutsal Kitabı sembol olarak kabul etmeyip de mutlaka kendine kutsal olan kitabı isterse, yemin edeceği celse için isteği yerine getirilebilmelidir.

Soru 31. Bir Müslüman aday, başka bir Hıristiyan ülkede bulunan bir Mason locasına katılırsa, Yemin Kürsüsünün üzerine Kur'an konur mu? Konulmazsa, nasıl yemin eder?

Madde 23'de söylediğimiz burada da aynen geçerlidir. Günümüzde, adaya sormadan dahi, Müslüman adayları kabul eden Hıristiyan ülke locaları, nezaketten ve kendilerinden, Yemin Kürsüsü'nün üzerine Kur'an'ı koyuyorlar. Sık sık da, bu maksatla, bizden Kur'an istedikleri olur.

Soru 32. Gönye, pergel, tesviye, şakül, göz, güneş, ay, beş ve altı köşeli yıldız gibi semboller neyi ifade eder?

Yukarıdakilerin dışında, yazı kalemi, taşçı kalemi, ham taş, küp taş, önlük, beyaz eldiven, nar, akasya dalı, zeytin dalı, gül, kareli döşeme, gök kubbesi, yer küresi, kılıç, Do-

rik, İonik ve Korintiyen sütunlar, v.s. gibi semboller vardır. Bunlar muhtelif gerçekleri, ahlâk kaidelerini ve erdemleri simgelerler. Birden fazla sembol birlikte kullanılabilir. Sembollerin zaman içinde ifade ettikleri anlamların gelişebilmesi öğretilerinin daima güncel kalmasını sağlar.

Soru 33. Localarınızda neden kılıç bulundurursunuz? Silâh bulundurma ruhsatınız var mı?

Localarda kılıçlar törenlerde kullanılırlar, uçları küttür, silâh olarak ancak değnek kadar kıymetleri vardır ve ruhsat gerektirmezler.

Soru 34. Düşünce odasında kuru kafa gibi ürpertici sembollere neden gerek duyuyorsunuz?

Ezoterik (batını) anlamda her tekris (kabul töreni) karanlıklardan aydınlığa geçmeyi, cehalet içinde geçen yaşamını terk edip bilgeliğin dünyasında yeniden doğmayı simgeler. Spekülatif Masonluk bir felsefî olaydır ve tekrisinden önce aday düşünce odasında kuru kafa, kum saati, kuru ekmek, su, tuz, ayna gibi sembollerle karşı karşıya kalarak düşünmeye sevk edilir.

Soru 35. Sütunlar neyi ifade eder? Kaç çeşit sütun vardır?

Mâbedin girişindeki iki büyük sütun Hz. Süleyman Mâbedinin kapısında, yük taşımayan yalnızca girişin görkemini artıran sütunlardır. Efsaneye göre Süleyman Mâbedinin inşaatında, iş gününün sonunda, çiraklar yevmiyelerini, mâbedden çıkarken sağdaki sütundan, kalfalar da soldaki sütundan alırlarmış. Sütunlar ayrıca, kuvvetle dengeyi simgelerlermiş.

İki eşit boyda sütun düalist oluşumu, diyaletik sanatını, iyilikle kötülüğü, doğum ve ölümü, kuvvetle dengeyi simgelerler.

Mâbedin ortasındaki üç sütun, Dorik, İonik ve Korintiyen sütunlar ise, İnsanlık Mâbedinin dayanacağı akıl ve hikmeti, kuvveti ve güzelliği simgelerler.

Soru 36. Masonlar cenaze namazı kılarlar mı?

Her Mason ait olduğu dinin icaplarına göre sünnet veya vaftiz edilir, evlenir ve zamanı geldiğinde cenazesi kaldırılır.

Soru 37. Masonların kendilerine özgü ölü gömme törenleri var mıdır?

Buna tören demek yanlış olur. Cenaze toprağa verildikten ve tüm dinsel duaların okunması tamamlandıktan sonra, Masonlar zincirlerinden bir halkanın koptuğunu simgelemek üzere, mezarın etrafında el ele tutuşarak bir daire oluştururlar, ölen kardeşin bulunması gereken yerde zincir kopuktur. İkinci harekette, hayatın devam ettiğini hiç bir şeyin ölmediğini simgelemek üzere de, açık kalmış zincirin iki tarafındaki eller birleştirilerek zincir kapatılır. Bu hareketin ancak folklorik değeri vardır, ritüellerde yeri yoktur, ve yalnızca Akdeniz ülkeleri Masonluklarında uygulanır. Anglo Sakson ve Kuzey Avrupa Masonluklarında öyle bir gelenek yoktur.

Soru 38. Hürmasonluk bir din midir?

Masonluk ne bir din ne de din yerine ikame edilecek bir mefhumdur. Masonluk üyelerine tüm inançlarca kabul edilebilecek bir davranış ve yaşam tarzını aşılama çabası, ancak bunu yaparken dogma ve teoloji sahalarna müdahale etmekten özenle kaçınır. Bu nedenle Masonluk dinle rekabet etmez, eğitimi de dinsel öğretilere tamamlayıcı nitelikte kabul edilebilir.

Mason olabilmek için bir kişinin bir Yüce Varlığa inanması şarttır ve bu şekil yeterlidir. Masonluk adaydan, inandığı Yüce Varlığı tarif etmesini istemez. Yücelerin Yücesi, Evrenin Ulu Geometri Ustası, Evrenin Ulu Mimarı gibi isimlerle adlandırılan Yüce Varlığa toplu olarak niyaz eden değişik din ve mezheplere ait insanlar, bu Yüce Mefhumu kendi öz anlayışlarına göre kabul ederlerken, aralarında farklılıklara götüren terminolojilerden uzak kalırlar. Bu bir ökümenik davranıştır, asla bir senkretizm değildir. (Devam Edecek)

Her Mason ait olduğu dinin inşaatına gö-
re sünnet veya vakit edilir, evlenir ve zamanı
gelindiğinde cenaze kılınır.

Buna tören demek yanlış olur. Cenaze
toprağa verildikten ve tüm dinîsel düsturların
okunması tamamlandıktan sonra, Masonlar

Masonların Dünyasında Bir Gezinti

YURT İÇİNDEN HABERLER

KADIKÖY ŞUBE BİNAMIZIN İNŞAATI TAMAMLANMAK ÜZERE...

2001 yılı haziran ayında yasal formalitele-
ri tamamlanan ve resmi makamlara kuruluş
başvurusu yapıp faaliyete geçen "Kadıköy"
Şubemiz ilk Genel Kurul toplantısını 10 aralık
2001 günü saat 10.00'da yapmıştır.

Büyük Loca tarafından görevlendirilen ve
(hepsi soyadı sırasına göre) Reşit ATA, Yıl-
maz BAHADIR, Kaya ÖRS Kardeşlerden olu-
şan kurucu hey'et bu defa yapılan seçimler
sonunda görevi Seyhan ALTINTAŞ, Reşit
ATA, Yılmaz BAHADIR, Yalçın ERCEBER ve
Kaya ÖRS Kardeşlere devretmiştir. Denetle-
me kuruluna ise İyigün ÖZÜTÜRK, Baki SO-
DAN, Atalay TARLABAŞI Kardeşler seçilmiş-
lerdir. Dergimiz baskıya verilirken yeni gö-
revliler henüz vazife bölümü yapmamışlardır.

Kardeşlerimizin kendi imkânlarıyla satın
alıp (1998) Büyük Locamıza hibe ettikleri iki
parsel gayrimenkul üzerinde başlanan inşaat
(1999), finansmanı artık Büyük Loca tarafın-
dan karşılanarak devam etmektedir. Kaba in-

rik Jonik ve Korintiyen sütunlar v.s. gibi
semboller vardır. Bunlar muhtelif geçtikten,
ahlak kaidelerini ve erdemleri simgelerler.
Büyük Loca sembol bulgileri kullanılmaktadır.
Sembollerin zaman içinde ifade ettikleri an-
lamların gelişebilmesi öğretiminin devamı
güncel kalmasını sağlar.

Localarda hiçbir törende kullanılmaz.
uçları küre, bir küymetlerdir.

Şöhr 34. Düşünce odasında kurulan
fa gibi ürpertiçi sembollece neden gerek
duyuyoruzuz.

Esoterik (psand) anlamda her tekne (ka-
bul tören) karanlık için aydınlatma işlemi

cehalet içinde geçen yaşamın aydınlatılması
gelinin dünyasında yeniden doğuşunu sağlar.

let. Şpekülant Masonluk bir fikirli olaydır ve
tekniklerden o.

şaatı tamamen bitmiş, çatısı kapanmış ve ince
işçiliği sürmekte olan inşaatın 2002 yılı nisan
ayına yetiştirilmesine çalışılmaktadır. (İnşaa-
tın 11.01.2002 günü durumunu gösteren fotoğ-
rafları Ön Kapak içi sayfelerimizde yer almaktadı-
r). Genel Kurul toplantısının da neredeyse
bitmiş gibi olan birinci kısımda gerçekleştiril-
diğini belirtmek isteriz.

Açılışından sonra yeni lokalde bu girişimi
gerçekleştiren Doğu, Güney ve Taşocağı
Muhterem Localarıyla yakın zaman önce ku-
rulan İstanbul Muhterem Localarının çalışa-
caklarını, evleri ya da işyerleri yeni lokale
çok yakın olan bir grup Kardeşin de aynı
yerde çalışmak üzere yeni bir Loca kurma
çalışmalarına başladıklarını da duymuş bulu-
nuyoruz.

Evrenin Ulu Mimarı'ndan inşaatın kısa za-
manda başarıyla sonuçlanmasını ve lokalın
verimli ve düzenli çalışmalara açılmasını dili-
yoruz.

İZMİR'DE 2001 YILI MASON HAFTASI ETKİNLİKLERİ (06.12.2001 - 14.12.2001)

Hakan YILDIRIM K.

Nirengi Muh. L.

2001 Yılı Mason haftası etkinlikleri 6-14 Aralık 2001 tarihleri arasında Nirengi Muh. L.'sı tarafından düzenlendi. İlk etkinlik E. Ü. Atatürk Kültür merkezinde 6 Aralık 2001 Perşembe günü saat 20.30 da Mason Haftası konseriyle başladı. Konserci kardeşlerimiz, hemşirelerimiz ve kalabalık bir harici topluluğu katıldı. Şef Fahrettin Kerimov yönetiminde İzmir Devlet Opera ve Balesi Orkestrası ve Korosu Beethoven'in 9. senfonisini İzmir'de ilk defa seslendirdi. Konserin ilk bölümünde Şef ve Orkestra, güçlü, romantik, duygu yüklü müziğini izleyiciye hissettirdi. Konserin son bölümünde sahnede koro, tenor Hakan Aysev ve bas Alpaslan Mater K.'lerimiz, soprano Ayşe Tek (Yenal), mezzosoprano Belgin Tufan yerlerini aldılar. Sanatçılar, orkestra ve koro izleyicilere en dayanılmaz acıları, en büyük sevinçleri, coşkuyu hatta kahkahayı duyumsattılar. İzleyiciler, Beethoven'in kafasının içinde yarattığı müziği, içine doğduğu gibi seslendirebilmesini beğeniyle karşıladılar. Konser bitiminde sahneye gelen Bü. Üs. Yardımcısı P. Muh. Ömer Harmancıoğlu K.'imiz yaptığı konuşmada konserin amacını belirtip Şef Fahrettin Kerimov ve sanatçılara birer buket çiçek verdikten sonra Hakan Aysev Kardeşimize konserin geliri olan 6 milyar 300 milyon liralık çeki verdi. Hakan Aysev K.'imiz, Beethoven'in 9. senfonisinin kardeşlik senfonisi olduğunu ve gün gelecek tüm insanların kardeş olacağını anlattığını belirttikten sonra, bu parayla orkestralarına bir müzik aleti alacaklarını söyledi. Program sürekliliği alkışlarla sona erdi. Konser sonrası Atatürk Kültür Merkezinde düzenlenen kokteyle tüm izleyiciler katıldı. İzleyenler, Bü. Üs. Yardımcısı Pek Muh. Ömer Harmancıoğlu ve Nirengi Muh. L.'sı Üs. Muh.'i Üzeyir Kırca K.'lere teşekkür ederek salondan ayrıldılar.

Sevgili Kardeşlerim, 2001 yılı Mason Haftası etkinlikleri 10-14 Aralık 2001 tarihleri ara-

sında konferanslarla devam etti. İlk toplantı 10.12.2001 günü 18.30 da Karşıyaka Muh. L.'da Üs. Muh. Alev Kutay K. başkanlığında yapıldı. Konuşmacı Cahid Ülkü K. *Çağdaş insan, iyi yurttaş* konulu konuşmasını yaptı. Cahid Ülkü K.'imiz, *"kişi, önce kendisiyle yüzleşerek, kendisini zorlayarak, kimliğini belirleyen tüm öğeleri tanımalı, irdelemeli, onlarla barışmalı, iyi kötü ayırımı yapmadan onları dikey değil, yatay sıralamalar içinde özümsemeli ve birini diğerine başkın kılma-yacak özgeçitimi yapabilmelidir"* dedi.

İkinci toplantı 11.12.2001 günü Ümit Muh. L.'sında Üs. Muh. Tahir Kenan Egene K. başkanlığında saat 18.30 da başladı. Konuşmacı Muh. Tacettin Ürkmen K. *Masonluk ve Toplum* konulu konuşmasını yaptı. Muh. Tacettin Ürkmen K.'imiz, konuşmasında "asil ve en büyük dayanışma -kardeşlikte olduğu gibi- bütün bir insanlıkla dayanışmadır ve masonluğun bu idealin peşinde olduğunu" belirtmiştir.

Mason haftasının 3. toplantısı 12.12.2001 günü saat 18.30 da Nur Muh. L.'sında Üs. Muh. Atilla Köksal K. başkanlığında yapıldı. Konuşmacı P. Muh. Ahmet Örs K. *Masonluk, insan mutluluğuna nasıl etki eder?* konulu konuşmasını yaptı. P. Muh. Ahmet Örs K.'imiz, *"İnanıyorum ki, localarımızda uygulama gereği gibi yapıldığında, insanlar önümüzdeki yüzyıl içinde de bu dar kapıdan girebilmek için her türlü fedakârlığa hazır olacaklar. Girdikten sonra da bizlerin hissettiklerinden farksız, burada mutluluğu bulacaklardır"* dedi.

Mason Haftasının dördüncü toplantısı 13.12.2001 Perşembe günü 18.30 da Ocak Muh. L.'sında Muh. Nail Tenli K. Başkanlığında açıldı. Muh. Nail Tenli K., Muh. Doğan Dirik K.'imizi hatip kürsüsüne çağırarak *İzmir Masonluğunun demografik yapısı ve geleceği* konulu konuşmasını yapmasını istedi. Karde-

şimiz, "Kardeşlerin devam durumları ile fikrî ve idarî çalışmalarının da mutlaka arşivlenmesi ve saklanması gereğine inandığını, her kardeşimiz için yüklendiği idari görevler ve yaptığı fikrî çalışmalarıyla değerlendirileceği performans kriterlerinin saptanmasından yana olduğunu" söyledi.

Mason Haftasının son günü olan 14.12.2001 günü Nirengi Muh. L.'sında Muh. Üzeyir Kırca başkanlığında toplandı. Üs. Muh., panel başkanı En Muh. Tunç Timurkan K.'e söz verdi. En Muh. Tunç Timurkan K., panel konusunun 21. yüzyılda Masonluğun misyonu olduğunu, panelistleri ve konuşma konularını kardeşlere tanıttıktan sonra P. Muh. Hüseyin Dilek Akarlı K.'e söz verdi. P. Muh. Hüseyin Dilek Akarlı K., *Masonluğun 21. Yüzyıldaki hedefleri ve geleceği* konulu konuşmasında "Türk masonluğu, evrensel sevgi ve kardeşlik şampiyonu olmaya çalışmalı, dünya masonluğunda hiçbir politik ve dinî bağlantısı olmayan etkin bir önderliğe soyunmalı, örnek lider konumuna gelmelidir" dedi.

İkinci konuşmacı olarak P. Muh. Naif Timur K. söz aldı. K.'miz, "üçüncü bin yılda insanlık" konulu konuşmasında "insana insanlık suçu işletmemenin tek yolu, Masonik felsefeye olan inançtan geçecektir. Bu nedenle Masonluk, misyonunu henüz tamamlamamıştır. Aksine bu felsefeye olan ihtiyaç, insanoğlunun canavarlaştığı bu dünyada ve üçüncü bin yılda daha da artacaktır. Çünkü bu çağ, bizarrur masonluk çağı olacaktır" dedi.

Son panelist, P. Muh. Asım Akin K., 21. Yüzyıl ve ezoterik inisiyasyon konulu konuşmasında "Bilgi çağının 4 ana ilkesi vardır. Bunlar masonlukla uyuşmakta ve mason kimliğinin içinde kalmaktadır. Bunlar: Bağımsızlık-Özgürlük-Dostluk ve İmandır. Dolayısıyla zaten bu erdemleri birer ilke gibi kabul etmiş olan masonluk, 3. milenium'a şekilsel yönden de kendini uydurabildiği takdirde, insanlığın gelişiminin uygulamacısı ve koruyucusu olarak kalacaktır" dedi.

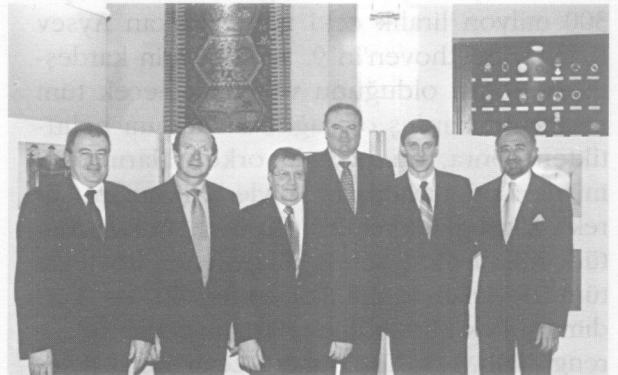
En Muh. Tunç Timurkan K., dünyayı tehdit eden tehlikelerden sevgi ve kardeşlikle kurtulabileceğimizi, ezoterik öğretilerde sorgulayıcı, araştırmacı Masonların kendilerini geliştirecek, bir fert olarak önümüzdeki asra hazırlanmaları gerektiğini söyleyerek paneli kapattı.

Muh. Üzeyir Kırca K. "Çalışma tablosunda hiç duvar olmaması gibi, mabedin tavanını kaplayan gökyüzünün bütün ülkelerin üzerini örttüğü gibi, tüm kâinat mabedimiz olacaktır. İşte bizi hedefimize ulaştıracak, Masonun yüreğindeki coşku artarak devam edecektir" dedikten sonra Bü. Üs. En Muh. Demir SAVAŞÇIN K., haftaya katkısı olan tüm K.'lere teşekkür ederek, bir süre önce Mimar Sinan dergisinde yayınlanan "Düşünüyorum, öyleyse varım" konulu Bü. Üs. Mesajında belirttiği gibi, insanların bir taraftan birleştiği diğer taraftan yalnızlığa sevkedildiklerini ve bu konularda çokca düşünmemiz gerektiğini önemle hatırlattı.

* * *

RUS MASONLUĞU İLE İLGİLİ FOTOĞRAF SERGİSİ AÇILDI

Rusya'da Masonluğu tanıtıcı fotoğraf sergisi Nuru Ziya Sokak Çok Amaçlı Salonda geçtiğimiz 09 Aralık 2001 Pazar günü açıldı. 18 ve 19'ncü yüzyıllara ait belge ve obje fotoğraflarının yer aldığı sergide günümüz Rus

Sergi açılışında; Rusya Büyük Locası B. Üs.'ü, En Muh. George Dergachev, Bü. Sek.'i P. Muh. Alexander Kondykov, delegasyondan Andrey Serkov K.'ler Büyük Kurul Üyeleri ile birlikte.

Sergi açılışı, Kardeş ve Hemşirelerimizin katılımı ile sıcak bir ortamda gerçekleşti.

Masonluğundan da örnek fotoğraflar önce İstanbul, sonra da Ankara ve İzmir Vadilerinde izlenebilecek.

2001 yılı Konvan toplantısının ertesi gününde açılan serginin ilk günü izleyici sayısının az olmasına karşın, her geçen gün ilgi bulan sergi, Konvan nedeni ile İstanbul'a gelen Rusya Büyük Locası Büyük Üstadı En Muh. George Dergachev, Büyük Sekreter Pek Muh. Alexander Kondykov ve üçbin sayfalık Masonik sözlük hazırlamış olan Andrey Serkov Kardeşlerin katılımları ile gerçekleşti.

Sergi, Rusya'da Masonik tarih hakkında az da olsa bizlere ışık tutmakta. İlerleyen zaman içinde objelerin de katılımı ile geniş kapsamlı yeni bir sergi izleyebileceğiz. Rusya Büyük Locası ile Türkiye Büyük Locası arasındaki bu kültür dayanışmasının, aramızdaki bağları kuvvetlendirmesi açısından bizler için sevindirici olmaktadır.

Sergi açılışında emeği geçen Koray DARGA, Cem Aydın, Ali ÇAKIR, Ozan AYDIN K.'ler ile Sekreteryadan Sn. Selma ÖZKORKMAZ, Ayfer KÜMET ve Harika AY'a teşekkür ederiz.

* * *

ÇOK AMAÇLI SALONDA İKİ YENİ SERGİ DAHA AÇILDI

Nuru Ziya Sokak Çok Amaçlı Salon'da aynı anda iki yeni sergi daha açıldı. 12-25 Ocak 2002 tarihleri arasında açık kalacak sergilerin ilki, bir Hemşiremizin sergisi.

Güven Muh. Locası Kardeşlerimizden Mehmet Akalan Kardeşimizin eşi Eda Şahan Hemşiremizin 50'nin üzerinde Tezhip ve Hat üzerine çalışmaları, sergiyi izleyenler tarafından ilgi ile karşılanmakta. Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Restorasyon Bölümü mezunu olan ve halen Akatlar Kültür Merkezinde özel kurslar veren Hemşiremiz, Mehmet Akalan Kardeşimiz ile serginin açılış gecesinde Güven Muh. Locasının Tenue Blanche toplantısında Masonik Evliliklerinin Kutlama Töreni heyecanını da aynı anda yaşadı.

İkinci sergi ise Güzel İstanbul Muh. Locası Kardeşlerimizden Ahmet Öcal Kardeşimize ait. Isparta'da doktorluk görevini yapan Kardeşimizin 12.nci kişisel sergisi olan bu sergi, kendisinin daha önce gerçekleştirdiği yardım amaçlı sergilerinden biri olma niteliği taşımakta. 1990 ve 1997 sergileri organ nakli yapılarak yaşama döndürülen iki kişiye umut vermişti. Bu sergi de Hasenat amaçlı.

Sergide yer alan yapıtlar röntgen filmlerinin üzerine ilk kez olarak uygulanan ve "Impulsive" olarak adlandırılan imgeye dayanan bir tarzda gerçekleştirilmiş bulunmakta. 70 kadar eserin yer aldığı sergi Kardeş ve Hemşirelerimiz tarafından ilgi ile izlenmektedir.

* * *

BÜYÜK KURUL GÖREVLİLERİ ŞİLT VERDİ

8 Aralık 2001 Konvan'ının teknik donanımını üstlenen ve başarılı bir uygulama yapan İLTEK A.Ş. yöneticilerine yeni Büyük Kurul Görevlilerinden Pek Muh. Harun Kuzgun,

Ahmet Örs, Salih Evcilerli ve Koray Darga Kardeşler, geçtiğimiz günlerde o günün anısına bir şilt ve teşekkür yazısını takdim ettiler.

* * *

ÇATI RESTAURANT'TA YILBAŞI KOKTEYLİ

28 Aralık 2001 Cuma günü saat 14.00/16.00 arasında Çatı Restaurant'ta P.Muh. Harun Kuzgun K. başkanlığında İstanbul Vadisi Üstadı Muhteremleri ve Dernek çalışanlarına bir yılbaşı kokteyli düzenlendi. Katılımın yüksek olduğu toplantıda birlik ve beraberliğimizin gelecek güzel günlerde de

devam etmesi dileği ile yeni bir yıla adım atıldı.

YURT DIŞINDAN HABERLER

Dış Basında Türkiye Büyük Locasının İnşa Ettiği Derince İlköğretim Okulu Hakkında Çıkan Yazı

İngiltere Birleşik Büyük Locası resmî yayın organı "Freemasonry Today" in Ocak 2002 tarihli sayısında, okulun nerede ve nasıl yapıldığı, inşaatın rekor bir zamanda ta-

mamlandığı, dersane, laboratuvar, öğrenci sayısı, Anaokuluna Beyaz Eldiven derneğinin yaptığı yardım, giydirilen yoksul çocuklar, mezunlara verilecek burslar yazılmaktadır. Okulun ve Büyük Üstat En Muh. Demir Savaşın K.'in Sn. Kocaeli Valisi ile birlikte kurdelayı kestikleri fotoğraflar yazıyı süs-

mektedir. Yazıda, ayrıntı olarak, İngiltere'den 4258 numaralı Mandate Locasının 2000 £, 9659 numaralı İnternet Locasının 700 £ lık yardımlarının da bu okula kullanıldığı, İngiltere Birleşik Büyük Locasının yapmış olduğu 25000 £ luk yardımın ise Kızıllaç - Kızılay yoluyla yapıldığından, Büyük Locanın kontrolü dışında kullanıldığı belirtilmektedir.

FREEMASONRY TODAY OCAK 2002 - SAYI 19

TURKISH FREEMASONS BUILD NEW SCHOOL

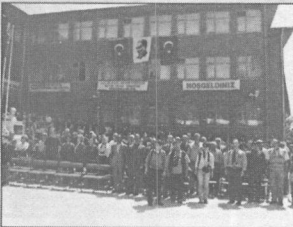
Following a disastrous earthquake the Grand Lodge of Turkey sought to build a new school for students at Derince in the devastated region of Izmit. The ground was offered free of charge by the Government and after tests showed that it was suitable, given the earthquakes in the area, the cornerstone of the school was laid in September 2000. Building proceeded in record time and the completed school, of seventeen classrooms, five laboratories and a kindergarten, was handed over to the Turkish Ministry of Education in April 2001. It will be used by 1200 students attending in two shifts. A separate sports building is due for completion January 2002.

The opening ceremony; left, the Governor of Kocaeli, Kemal Onal; right, the Grand Master of Turkey, Demir Savascin.

The financing of the school was arranged by the Grand Lodge of Turkey through its own funds together with donations by Brethren and lodges. The kindergarten was financed by The White Gloves Society of Freemason's wives. This society also provides clothing and books for needy students while the Grand Lodge offers bursaries to aid the cost of

education. English lodges too contributed: Mandate Lodge, No. 4258, gave £2000 and the Internet Lodge, No. 9659, gave £700. The United Grand Lodge of England gave the sum of £25,000 towards earthquake relief which, via the Red Cross, was delivered to the Red Crescent organisation but its use was not under the control of the Grand Lodge of Turkey.

La Corne d'Or (Haliç) Locası ile 33 Numaralı Hümanitas Locamızın eşleşmesi

24 Kasım Cumartesi günü, saat 18:00'de, Nur-u Ziya binamızın "M" Mâbedinde Türkiye'yi ziyarete gelen La Corne d'Or (Haliç) Locası Kardeşleri Hümanitas Locasının çalışmalarına katıldılar. Türk ve Fransız Büyük Görevliler merasimle Locaya kabul edildiler. Gündemde tek madde vardı: İki Locanın ikiz kardeş ilân edilmesi.

Humanitas Muh. Locasının Üstadı Muhterem Maks Abenyeker K.in açılış konuşmasından sonra, La Corne d'Or'un Üstadı Muhterem Marc Buker⁽¹⁾ K. Aşağıdaki konuşmayı yaptı:

Hümanitas'lı Kardeşlerim,

40 yıldır istidat ve zerafetle Fransız dili ile Nur veriyor ve ham taşı yontarak Evrenin Ulu Mimarının Şanına yükselmeye çalışıyorsunuz.

Siz ki mükemmel bir şekilde Frankofon-sunuz, Fransa Millî Büyük Locasının en Türkofil Locasının Kardeşlerini ağırlyorsunuz!

«Türkofil» sözcüğünü, Haliç Locasında kullanılan en geniş anlamıyla burada telâffuz ediyorum: Locamızın kurucu Kardeşleri, Masonik değerlerimize her bakımdan uygun düşünceleri çağrıştıran bir coğrafik bölgenin adını Locamıza verdiler.

Tarih boyunca, günümüzde de olduğu gibi, tek Tanrılı dinlerin ve her dört yönden gelen kültürlerin keşiştiği merkez olan ve Haliç'in sabbillerinde inşa edilen İstanbul kentinin sembolizmasına uygun olarak bizler de Locamızda farklılığın zenginliğini yaşıyoruz: Locamızda tüm dinler temsil edilmiştir ve her ne kadar ortak paydamız Fransızca dili ise de, Türkçe, Rumca, Ermenice, İbrani-ce, Arapça, Arnavutça, İtalyanca ve hattâ Korsika'ca konuşulduğuna tanık olabilirsiniz.

Şu son söylediklerim beni de şaşırtıyor: galiba görüntüleri sınıflandırmaya başla-

dım..... oysa, sinemizde bu farklılıklar bir an bile akla gelmemekte; kardeş sevgisi ve abenk hüküm sürmektedir. Bu acaba bir mucize midir? Hayır. Bu bizleri birbirimize bağlayan Hürmasonluğun öğretisi ve getirisidir. Farklılığı kabul etmek, bizden farklı da olsa, tekemmül etmek üzere karşımızdakine açılmak. O denli çok duyduğumuzdan anlamının boşaldığını sanabildiğimiz "Hürmasonluk evrenseldir" olağan üstü cümlesinin gerçek olduğunun ispatıdır bu.

İki gündür, bazılarımız için bu bir tekrar olsa da, bir mozaik kent olan İstanbul'u gezmenin getirdiği dışında, yollarımızın kesişmesi, çalışmalarımızın benzerliği, Kardeş topluluklarımızda hüküm süren düşünce birliği nedeniyle, Haliç Locasının tüm Kardeşleri, burada bulunmaktan gurur ve mutluluk duyuyoruz. İşte bu duygular bizleri bugün Kardeş Localar olarak eşleşmeye ve böylece mevcut bağlarımızı mübürlemeye götürmüştür.

Burada bulunmakla bizleri şerefliendiren karşılıklı Büyük Görevlilerimize teşekkür ediyorum. Bu eşleşme ile Fransız ve Türk muntazam Büyük Locaları arasında var olan sıkı bağlara bir yenisi daha eklenmiştir.

Üstadı Muhterem, sözlerimi bitirirken, müşterek projemizi gerçekleştirmek üzere göstermiş olduğunuz ilgi ve kardeşlik için teşekkür ediyor, bu düşüncenin oluşmasında büyük gayreti geçen Mehmet Fuat Akev Kardeşimi de bu hislerime dahil ediyorum.

Hümanitas'lı Kardeşlerim, sizleri de çok yakında misafir edebilmek ve böylece aklı hikmek, kuvvet ve güzellik içinde eşleşmemizi perçinlemeyi diliyorum.

Söyledim, Üstadı Muhterem,

Mark BUKER

24 / 11 / 6001

2012

Bu konuşmaları takiben her iki Locadan birer Kardeş Haliç'e bağlı efsanelerle coğrafi durumu üzerine Kardeşleri bilgilendirdiler.

⁽¹⁾ Badrik Buker Kardeşimizin oğlu

Gündemin son maddesinde, eşleşme be-
ratının önce metni okundu, peşinden de iki
suret olarak karşılıklı imzalandı, anı plaketleri
ile tüm Kardeşlere Loca bijuları verildi.

Toplantının sonunda, Pek Muh. Kaya Pa-
şakay K. hemşirelerle Kardeşlere slaytlı "Ku-
düs" konulu konferansını sundu.

Teras kafeteryamızda kokteyl ve açık bü-
fe tarzında ikramla bu tarihî gün son buldu.

* * *

AMERİKA

Nur 2000 Locası

BÜLTEN

Washington DC'de 1999 yılında kurulan
ve Türkçe çalışan Nur 2000 Locası, 6 aylık
bülteninin ilk sayısını yayınladı. Aralık 2001
tarihini taşıyan İngilizce bültende, Loca kar-
deşlerinden haberler, çalışma programı ve zi-
yaretler yer aldı. İlk sayıda Türk Masonluğu-
nun tarihi ve Nur Locası Kardeşlerinin Türki-
ye'yi ziyaretlerine de geniş yer verildi.

HASTANE ZİYARETİ

Washington Büyük Locasının talimatı
üzerine, Nur 2000 Locası (Washington) 99
numaralı Massis Locası ile birlikte 30 Aralık
2001 tarihinde yıllık hastane ziyaretlerini
planladı. Bu iki Locanın tüm hastalarını ziya-
ret edecekleri ve onlara yılbaşı hediyeleri ge-
tirecekleri hastane *Veterans Administration
Medical Center* Hastanesidir. Ziyarete çocuk
bölümüne ağırlık verilmektedir.

Bir Önceki Büyük Üstat ve eşi hastanenin
lobisinde görevli olarak gelecek Kardeşlere
yol gösterecek.

NUR 2000 L.'Sİ İLE KÜBA ARASINDA KARDEŞLİK KÖPRÜSÜ

Washington Büyük Locası Büyük Üstat
Vekili Robert H. Starr K. önderliğindeki Nur
2000 Locası Kardeşleri, 22 - 25 Eylül 2001 ta-
rihleri arasında Küba Büyük Locası'nı ziyaret
etti. Ziyarete Washington Büyük Locası Ön-

ceki Büyük Üstadı ve eylemli Büyük Hazine
Emini Jerold J. Samed K., Önceki Büyük Üs-
tat ve Nur 2000 Locası Üstadı Muhteremi Ro-
bert Heyat K., Önceki Büyük Üstat Dan L.
Frederick K., Akram Elias K., Joel Kahn, Ge-
rard Meinzer, Mike Dixon, Ali Ghaemi, Roy-
ce Watson K.'ler ve eşleri katıldılar. Ziyaret
sırasında Küba Büyük Locası Büyük Üstadı
Jose Manuel Collara K. ve Küba Büyük Loca-
sı Büyük Haüzine Emini III. Armada Pena
K.'lere Nur 2000 Locası Onur Üyeliği Belgesi
verildi.

Bu ziyarete 9 Aralık 2001 tarihinde
ABD'ye giderek yanıt veren Jose Manuel Col-
lara K., Nur 2000 Locası'nın kendisi için bü-
yük önem taşıdığını belirtti ve bu loca kar-
deşlerinin Küba-ABD ve Türkiye arasında
dostluk köprüsü kurulmasında önemli rol oy-
nadıklarını söyledi.

İskoç Ritinde çalışan Küba Büyük Locası,
30 bine yakın üyesiyle çok güçlü bir kardeş-
lik oluşturmaktadır.

* * *

Washington Post'ta Hürmasonlukla İlgili, resimli, uzun yazı

(www.washingtonpost.com)

Fesler, Sfenksler, gizli el sıkma yöntemle-
ri, Mozart, George Washington, J. Edgar Ho-
over ve "Seinfeld"den Michael Richards'ının
müşterekleri ne olabilir. Cevap: Gizli, günü-
müzde nisbetten önemini yitirmiş olan Hür-
masonlar Kardeşliğine üye olmak.

Washington'daki görkemli mabetten fo-
toğraflarla süslü yazı yukarıdaki başlıkla baş-
lıyor. Yazı gazetecinin tarihçi rehberiyle, bi-
nayı gezerken, yaptığı ilginç diyalogu yansıtı-
yor.

* * *

İNGİLTERE

"The Quatuor Coronati" Eğitim Atılımı

Dünyanın bu ilk Araştırma Locası Hürma-
sonluk hakkında bilgilenmek ve araştırmanın

nasıl yapılabileceğini, kaynakların nasıl kullanılacağını öğrenmek isteyen Kardeşleri teşvik etmek ve onlara yol göstermek üzere bir dizi seminer organize etmiştir. Bu seminerlerde konferanslar verilecek, müzakere grupları kurulacak ve gerektiği yerde bireysel yardımda bulunulacaktır. Bildirinin sonunda, her Locadan en az bir araştırmacı Kardeşin bu yeni imkânlardan yararlanmasının ümit edildiği belirtilmektedir.

* * *

**İngiltere Birleşik Büyük Locası
Pro Büyük Üstadı
Lord Northampton'la
yapılan mülâkattan⁽¹⁾ alıntılar**

HÜRMAŞONLUĞUN SİRRI

Hürmasonluğun anlamı ritüellerinde saklıdır. Bu nedenle ritüelleri en doğru ve güzel şekilleriyle icra etmeliyiz. Birinci derece ahlâk ilkellerinin ve toplumda nasıl davranılacağına eğitimi verilir. İkinci derece bilginin önemini vurgulanır, Üçüncü derecede de mukadder olan sonumuzu hayal etmemiz sağlanır.

Bu veriler Hürmasonluğun biçemi ile içeriği arasında mevcut farkın irdelenmesi gereğini ortaya çıkarır. Biçem, ritüelin içinde uygulandığı yapıdır. İçerik ise, ritüelin kendidir. Hürmasonluğun sırrı işte bu farkın içinde yatar. Bu, mutlaka *denenmesi ve yaşanması gereken bir sırdır*.

Mason olmayan bir kişinin ritüel kitaplarını satın alması ve içinde yazılı sözcüklerle talimatı okuması mümkündür. Ancak bu kişi bu yöntemle, kendine çok az faydası dokunacak bilgiler edinecektir. Sır tekristen geçmeyenden korunmuştur. Ritüeli anlamak için ona iştirak etmek, o anı yaşamak gerekir.

HÜRMAŞONLUK BİR DİN DEĞİLDİR

Hürmasonluğun önemli bir ulvî anlamı vardır. Her ne kadar ilk ritüellere bir çok

ilâve yapılmışsa da, ecdatlarımızın ne düşündükleri ortadadır. Hürmasonlukta dogma yoktur - dolayısıyla bir din değildir - yalnızca, ilke ve öğretilerini uygularsanız, daha çok akl-ı hikmet sahibi olacağınız telkin edilir. Hedefi, kalbimizi adadığımız Akl-ı Hikmet ve Hakikat arayışdır. Hürmasonluk, felsefi ilkelere içeren bir sistemdir ve uygulayanları üzerinde psikolojik etkisi vardır.

Lord Northampton'a göre Üç Büyük İlke, Kardeş Sevgisi, Yardım ve Gerçeğin Araştırılmasıdır. Güven veren bir ortamda olmadıkça kalbinizi açamazsınız. Yalnız böyle bir ortama dahil olduktan sonra, ihtiyacı olanlara yardım yapma ile Hakikat'ı arama, doğal davranış biçimi olarak bizi saracaktır.

* * *

18999

FRANSA

**KGB'nin Masonik Arşivi Fransa'ya
İade Edildi⁽²⁾**

1940 yazında Naziler tarafından el konulmuş olan yüklü Masonik arşiv malzemesi Fransa'ya iade edildi. Almanya'ya götürülmüş olan dokümanlar, 1945 yılında ilerleyen Sovyet birliklerinin eline geçti. Yok oldukları sanılan bu arşiv malzemesi, geçen Aralık ayında, 750 kutu içinde, özel bir kamyonla Moskova'dan Paris'e getirildi.

14 Haziran 1940 günü Alman ordusu Paris'e girdi ve aynı gün, karargâh yapılmak üzere, şehir merkezinde Rue Cadet adresindeki Grand Orient binasına el koydu. Ele geçen matrikül listelerindeki adreslere de baskınlar düzenleyen Alman istihbaratı, ileri gelen Masonların evlerinde saklı bulunan evrakı da ele geçirdi.

1 Temmuz 1940 tarihinde, Alman Dışişleri Bakanı, Alfred Rosenberg, Martin Borman'a, zapt edilen Mason binalarında "önemli hazinelerin" ele geçirildiğini yazıyordu. O tarihlerde Fransa'nın en büyük Masonik obediyanı olan Grand Orient'ın, 19. yüzyılın başından itibaren, Fransa tarihinde oynamış olduğu rolü incelemek üzere özel araştırma

(1) *Freemasonry Today, sayı 18*

(2) *Freemasonry Today, sayı 18*

ekipleri kuruldu ve Propaganda amacıyla, araştırmalar 1939 öncesi yıllara yoğunlaştırıldı. Fransa'nın Paris dışındaki bölgelerinde de Mason lokalleri yağma edildi.

1 Mayıs 1942 tarihinde, Alman Reich Mareşali, Hermann Goering aşağıdaki bildiri-yi yayınladı:

"...Nasyonal Sosyalizme muhalefet eden Yahudiler, Masonlar ve diğer ideolojik güçlere karşı savaşmak ivedilik kesp etmiştir. Bu nedenle, Reichleiter Rosenberg'in, yukarıda sözü edilen mahallerden elde edilen tüm evrak ve kültür varlıklarını tetkik ve saklamak üzere kurmuş olduğu özel birlikleri onaylıyorum."

Arşiv malzemesinin bombardımanlar esnasında tahrip edildiği genel kanı idi. Ancak, Naziler arşivlerin önemli bir kısmını eski tuz

madenlerinde ve, Polonya'daki Wilkanow şatosunda saklamışlardı. Üçüncü Reich'in düşmesinden sonra, Stalin'in muzaffer orduları, bu arşivleri Moskova'da "Devlet Özel Merkezî Arşivleri" ne transfer ettiler. 1990 yılında Komünist rejimin çökmesinden sonradır ki, Amerikalı araştırmacı Kennedy Grimsted arşivlerin varlığını tesbit edebildi. Arşivlerin iadesi de kolay olmadı. Müzakereler uzun sürdü.

Arşivlerin iadesi hakkında, Grand Orient'in müze ve arşiv müdürü, Pierre Mollier, hissetikleri coşkuyu ifade ederken, "sanki bir kaç Noel Bayramını birden yaşadık" dedi. Arşivlerin içinde, Napoléon Bonaparte zamanından, ileride Fransa Başbakanı olacak, Pierre Mendes France K. in savaş öncesi nutuklarına kadar malzeme bulunmaktadır.

Fransa Grand Orient'ı 1877 yılında intizamını yitirmiş bir obediyanstır.

İNTERNET

Kanada'da İnternet Araştırma Locasının Tahsis Töreni

Kanada'nın Calgary kentinde 17 Kasım 2001 tarihinde İnternet Araştırma Locası kuruldu.

Büyük Üstat Locayı seyyar Ahit Sandığı'nın üzerine serpilene ve dökülen mısır, şarap ve yağla tahsis etti, Sandık Locanın dört yönünde gezdirildi.

Locanın böylece tahsisinden sonra çalışmalarına ara verildi ve Locanın bilgisayarını İnternette İrlanda 2000 ve İskoçya Büyük Locası Büyük Kütüphanecisi ile başarısız bağlantı imkânı arandı.

Loca tekrar açıldığında Üstadı Muhterem ve Loca Görevlileri is'ad edildiler.

* * *

Faydalı e-mailler

Geçen sayımızda, İngiltere'nin Sheffield Üniversitesinde Hürmasonluk kürsüsünün

kurulduğunu yazmıştık. Kürsü ile temas etmek isteyen Kardeşlerimiz için, adres şöyle:

Centre for Research into Freemasonry
Humanities Research Institute
Floor 14 Arts Tower
University of Sheffield
S10 2TN
Tel: 0114 222 989
Fax: 0114 222 9894
E-mail: a.prescott@sheffield.ac.uk

Web sitesi: <http://www.shef.ac.uk/~crf>

* * *

Hint Mitolojisi ile ilgili kapsamlı bir site:

<http://www.webonautics.com/mythology/hindutrinity.html>

SYNOPSIS

Tesviye No. 53, February 2002

Cover: New year cards from the Derince Primary School pupils.

Inner Cover and following pages: Pictures from our General Assembly, which was organized in 5 temples connected electronically. Pictures from our nearly finished Masonic Hall building in the Kadıköy region of Istanbul.

P.2: From the Editor: Most of the Grand Officers have been changed during the elections which took place in our General Assembly. The new Masonic Hall building. Masonic festival in Izmir.

P.3: Grand Master's New Year address, congratulating brethren from three religions: the dates of the Ramadan Bayram, Christmas and Hannukah, coincided this year.

P.4: The General Assembly and election results.

P.7: 40 and 50 year awards.

P.8: On the Third Strike of my Gavel - from P.G.M. Bro. Can Arpaç

P.12: From ancient Masonic magazines: the 25th anniversary of our Grand Lodge (1934).

P.16: Atatürk's University Reform and the story of German Scientists, refugees from Nazi Germany, who taught in Turkish universities (continuation).

P.22: Humanism and Freewill

P.24: Jiri Sliva's caricature, the myth of Sisyphos and Freemasonry.

P.26: Music in the Lodge

P.28: The Great Lights in the East - Different books of Sacred Law and different ways to take the obligation.

P.30: While cutting the Rough Ashlar - Every man is a philosopher.

P.32: Things you are curious about: Various Masonic calendars - Afghanistan: the initiation of Habillullah Han.

P.33: From the serial "100 Difficult Questions": The trunk of the widow, who is eligible for the Craft, does one have to be rich to be accepted, ateism and Freemasonry, Sacred Book of the Law, symbolism, swords in the Lodge, the Chamber of Reflection, Masonic burial, Is Freemasonry a religion?

P.36: New Masonic Hall in the Kadıköy region of Istanbul.

P.37: Masonic festival week in Izmir.

P.38: Picture exhibition of Russian Masonic history (Masonic Hall - Istanbul).

P.39: Two new picture exhibitions, the revenues will be used for charity.

P.40: New Year celebration: Grand Officers and secretariat. - Article in Freemasonry Today on the School built at Derince, in the earthquake zone.

P.41: The visit of Lodge "La Corne d'Or" from Paris to our French speaking Lodge Humanitas.

P.42: News from Lodge Nur 2000, Washington DC. Nur, is a lodge which labours in Turkish. The lodge has made an annual visitation to hospitals in Washington, and has also visited lodges in Cuba.

P.43: Excerpts from Lord Northampton's interview with Freemasonry Today (issue No. 18): The Secret of Freemasonry - Freemasonry is not a religion.

P.43: The French archive material (750 boxes) came back from Moscow. They had been stolen by the Nazis and then taken to Moscow by the KGB.

ZİYARETÇİLER

	ÜRÜN LOCASI	BİRLEŞİM LOCASI	YAY LOCASI	KÖSMOS LOCASI	SENTEZ LOCASI	12 MART	14 MART	27 MART	22 NİSAN	10 MAYIS	24 KİŞİ	29 KİŞİ	30 KİŞİ	37 KİŞİ	45 KİŞİ
ÇAMLICA LOCASI															
TİTAN LOCASI															
MOZAİK LOCASI															
US LOCASI															
EKO LOCASI															
24 KİŞİ															
29 KİŞİ															
30 KİŞİ															
37 KİŞİ															
45 KİŞİ															
12 MART															
14 MART															
27 MART															
22 NİSAN															
10 MAYIS															

LOCA	ZİYARETÇİ L.	TARİH	KİŞİ

Koşuyolu Lokali açıldıktan sonra orada çalışan 5 Locaya Nuru Ziya'dan 5 Loca ziyarete gitti.

Şimdi lütfen, hangi Locaya, hangi Locanın, hangi tarihte kaç kişi ile ziyaret ettiğini bulabilirmisiniz?

- 1- Yay Locası, Eko Locasını bir ayın ikinci yarısında çift sayılı bir grupta ziyaret etti.
- 2- 37 kişilik grup ziyarete-Mart ayında gitmedi. Locasının adı Ürün veya Kosmos değil; ziyaret ettiği Locanın adı da Çamlıca veya Mozaik değil.
- 3- Nisan ayındaki ziyaretçi grup 29 kişiydi. Adı Birleşim veya Sentez değil, gittikleri Loca Us ya da Titan değil.
- 4- 30 kişinin ziyaret tarihi 12 Marttı. Kosmos Locası Mozaik Locasını Martın bir başka günü ziyaret etti.
- 5- Titan son ziyaret edilen Locaydı. Ziyaretçisi Sentez Locasının grubundan fazla, Kosmosun grubundan az idi.

52. SAYIDAKİ BULMACANIN CEVABI

LOCA	KİŞİ	MÜZİK	DANS
ORİON	40	YUNAN	TWIST
ERİŞİM	51	JAZ	TANGO
KUMSAL	32	TÜRKÇE POP	ÇARLİSTON
BİLİNÇ	45	KLASİK	ROCK
ÖZ	64	50'LER	ÇAÇA

SİZ DE BU SAHİFEDE YER ALABİLİRSİNİZ...

**TENUE BLANCHE ve
ÖZEL GÜNLERİNİZ İÇİN**

Hazırlanmış ve Size Özel Üretilecek

- Madalya - Madalyon
  - Rozet - Şilt
  - Kristal - Cam
  - Kadeh - Fincan
  - İğne - Broş ve
  - Özel tasarımlar için

İktisadi İşletmeye en az 15 GÜN önceden uğrayınız.

MURPHY'S DANCE BAR

Nezih Eğlence Mekânımız

İstanbul Divan Otel
Tel. : (0 212) 231 43 07

Ankara Hilton
Tel. : (0 312) 466 00 54

METİN MENAHEM K.
(Akıl ve Hikmet)

GROUP METO

*Davetlerinizde, Temel Atma ve
Açılış Törenlerinizde Catering,
Çadır, Süsleme, Ses Düzeni v.s.
Hizmetleri*

Tel.: (0 212) 279 08 69
METİN MENAHEM K.
(Akıl ve Hikmet)

SET TEKSTİL ÜRÜNLERİ PAZARLAMA LTD. ŞTİ.

TURHAN ERGÜDEN

(Devrim)

• Türkiye distribütörü olduğumuz firmalar ve ürünleri:

- *Jockey International - USA - Erkek, Bayan ve Çocuk İç Çamaşırları*
- *Richel S.A. - İspanya - Erkek Kravatları*
- *Keepers International - USA - Givenchy Markalı Erkek Çorapları*
- *C.W. Hall - İngiltere - Jockey Markalı Erkek Çorapları*
- *Johnstons of Elgin - İskoçya - Erkek ve Bayan kuzu yünü, devetüyü, angora ve kaşmir kaşkollar, eldivenler, battaniyeler.*

Özel veya toplu ihtiyaçlarımız için İktisadi İşletmeyi veya bizi lütfen arayınız.

Ebekızı Sokak Sosko İş Merkezi B Blok No: 47-48 OSMANBEY
Tel. : (0 212) 241 62 88 Fax: (0 212) 233 22 58

GENEL ANTREPO

BEYLİKDÜZÜNDEKİ TEKSTİL VE GİRİŞ
(HALKALI GÜMRÜĞÜNE BAĞLI) ANTREPOMUZDA
İTHALATÇILAR - NAKLİYECİLER - GÜMRÜK
MÜŞAVİRLERİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPMAK İSTEMEKTEYİZ.

ÖMER İÇÖZ (Gün)

TEL. : (0 212) 875 94 32 - 875 89 72 (3 HAT)
antirepo@hotmail.com

SİZ DE BU SAHİFEDE YER ALABİLİRSİNİZ...

- PATENT,
  - MARKA,
  - ENDÜSTRİYEL TASARIM,
- TESCİL ve KORUMA'sı için:**

İSTANBUL PATENT OFİSİ

**Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları
Hizmet ve Danışmanlığı Limited Şirketi
BÜLENT G. ATUĞ (Yörünge)**

Merkez Ofisimiz : Atatürk Bulvarı, Emek İşhanı No: 95/601 Kızılay - ANKARA
Tel. : (0 312) 419 39 50 Fax: (0 312) 419 39 51
GSM: (0 532) 282 35 92 (Bülent G. ATUĞ)
<http://www.istanbulpatent.com.tr> e-mail: batug@ipo.com.tr

LA MESA RESTORAN - BAR

Öğlenleri açık büfe Türk Mutfağı, öğlen ve akşam a la carte
Akdeniz Mutfağımızla hizmetinizdeyiz.

*(Davetleriniz ve Hemşireli Loca yemekleriniz için ideal ortamıyla,
ayrıca catering servisiyle hizmetinizdedir.)*

NEDİM GÜR MEN K. (İrem L.)

1907 Fenerbahçe Derneği Lokali Büyükdere Cad.
Yapı Kredi Plaza C Blok Kat: 1/B Levent-İSTANBUL

Tel. : (0 212) 280 83 01
Cep : (0 532) 413 19 56

MATEMATİK VE GEOMETRİ DERSLERİ

**ÖSS - KOLEJ - FEN LİSESİ HAZIRLIK
ORTA - LİSE TAKVİYE VE İNGİLİZCE MATEMATİK**

**MATEMATİK ÖĞRETMENİ
Müjdat ORHON K.** (Ülküm)

Tel. : (0 216) 302 62 44 - 418 59 89 Cep : (0 542) 506 82 52

BU SAHİFELEDE
YER ALMAK İSTİYORSANIZ
"İKTİSADİ İŞLETME"DEN
AZİZ AZMET K.İ
ARAYABİLİRSİNİZ
TEL. : (0 212) 251 26 50

MASONİK - HEDİYELİK
YENİ ÜRÜNLERİMİZİ VE
KİTAP ÇEŞİTLERİMİZİ
İKTİSADİ İŞLETME
MAĞAZAMIZDA
GÖREBİLİRSİNİZ.

ÇEVRE BAKANLIĞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU İhlara-Patara-Kekova Çöp Deponi Alanları
BARUTSAN ELMADAĞ BARUT SAN.VE TİC.A.Ş. Emülsiyon Patlayıcı Tesisi, Oleum ve Nitrogliserin Tesisi
OVAŞ OVA TARIM HAYVANCILIK İNŞ.SAN.ve TİC.A.Ş. Hakkari-Yüksekova Mezbaha Tesisi
BOTAŞ-TEPE GRUBU Sivas-Kayseri Doğalgaz Boru Hattı ve Jeoteknik Etüt
ÇELTİK TİC. MAD.VE SAN. LTD.ŞTİ. Adana-Kromit Zenginleştirme Tesisi
BOTAŞ FERNAS-STFA-ENERKOM Doğu Beyazıt-Erzurum Doğalgaz Boru Hattı
BOTAŞ ALARKO- ALSİM Sivas-Erzurum Doğalgaz Boru Hattı
AKERLER TEKSTİL TİC.ve SAN.LTD.ŞTİ. Tekirdağ-Çorlu Tekstil Fabrikası
KOLSAN KOCAELİ LASTİK SANAYİ A.Ş. Plastik Üretim Tesisi
SABANCI HOLDİNG AKÇANSA A.Ş. Çanakkale-Ezine Malzeme Ocakları
TOTALGAZ TÜPGAZ A.Ş. İzmir-LPG Tesisi Zemin Etüdü-LPG tesisi
İLLER BANKASI Derince Göleti Jeoteknik Etüt
EGEGAZ A.Ş. LNG Terminali
TEAŞ Yüksek gerilim hatları
BOTAŞ Kepez İskelesi
BARİT MADEN TÜRK Kayseri -CO₂ Sıvılaştırma Tesisi
ÇANAKKALE BELEDİYESİ Çöp Deponi Alanı
BOTAŞ LİMAK-BAYINDIR GRUBU Kayseri-Ankara Doğalgaz Boru Hattı
ARÇELİK A.Ş. Elektrik Süpürge ve Motor İşletmeleri
BOTAŞ ÇOLAKOĞLU-İNDET GRUBU Kayseri-Konya Doğalgaz Boru Hattı
KEMER YAPI ve TURİZM A.Ş. Kemer Country Golf & Country Club
SANOVEL İLAÇ SANAYİ ve TİC.A.Ş. İlaç fabrikası
SAFA TARIM A.Ş. Ziraî İlaç Formülasyon Fabrikası
BOTAŞ PEKER - MEGADEX GRUBU Bursa-İzmir Doğalgaz Boru Hattı ve Jeoteknik Etüt
KALE GRUBU-KALEKİM A.Ş. Seramik Yapıştırıcı ve Derz Dolgu Tesisi
UYSAK TURİZM İNŞAAT SAN.ve TİC.A.Ş. Antalya-Alanya Turizm Konaklama Tesisi - Peyzaj Projesi
BOTAŞ OHS Blue Stream Samsun - Ankara Doğalgaz Boru Hattı
KALEMADEN HAM. SAN. VE TİC. A.Ş. Çanakkale-Kesedon Ocağı-Taş Ocağı

ÇED'li Yatırımlar Çiçekli Yarınlar

ÇED RAPORU HAZIRLAMADA
YATIRIMDAKAZANDIRAN
HIZLI UZMAN KURULUŞ

M.Murat ÜNAL (Yörünge)

Küçükcesat cad. No:53/2
KÜÇÜKESAT / ANKARA

Tel : 0(312) 4184774 - 4184874 - 4184964 - 4185002 - 4194585

Fax : 4192498

E-mail: mtecevre@tr-net.net.tr

mtecevre@basari.net.tr

Risk Faktörleri

- Erkekseniz ve 35 yaşını aştıysanız
- Kadınsanız ve 40 yaşını aştıysanız
- Ailenizde kalp hastalığı varsa
- Yüksek tansiyonunuz varsa
- Sigara içiyorsanız
- Şeker hastalığınız varsa
- Kilonuz fazlaysa
- Hareketsiz ve pasif bir yaşamınız varsa...

EBT - ELEKTRON TOMOGRAFİ ile yapılan bir kaç dakikalık bir **KORONER TARAMA TESTİ** size damarlarınızın kireçlenmesini yani koroner damar hastalığını en erken evrede gösterir.

Unutmayın; en iyi tedavi erken teşhistir.

Bu sistem ile uygulanan diğer bir kalp incelemesi ise **ELEKTRON ANJIYO**'dur. Katetersiz yapılan kalp damarlarının 3 boyutlu anjiosu doktorların en değerli yardımcısı olma konumuna gelmiştir.

TEST **ELEKTRON TOMOGRAFİ**
İLERİ GÖRÜNTÜLEME MERKEZİ

Vali Konağı Cad. Sezai Selek Sok. No:21 80200 Nişantaşı - Şişli / İSTANBUL
Tel.: (0212) 219 51 00 Fax: (0212) 219 49 89 - 219 49 90
<http://www.testkalp.com.tr> e-mail:info@testkalp.com.tr

DEDEMAN KURULUŞUDUR

EBT **MERKEZİ**

Nisan Sok. No: 7 06400 Dikmen - ANKARA
Tel.: (0312) 479 79 33 - 34 Fax: (0312) 483 16 56
e-mail:saltunkan@veezy.com

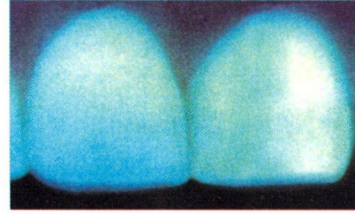
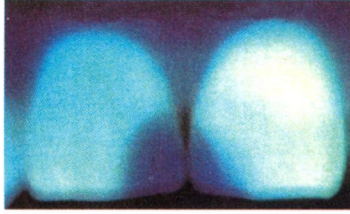
Vitalescence

PORSELENE ALTERNATİF: Vitalescence ile yapılan restorasyonlarda doğal diş yapısı taklit edilerek her türlü ışık altında doğal görünüme sahip olunur.

HER IŞIKTA DOĞAL DIŞ GÖRÜNÜMÜNÜ KORUYAN (Diskotek, Yüzme Havuzu, Deniz, vb.- Mor ışık)

Diğer materyaller değişen ışık altında koyu ve cansız görünürler.

DOLGU

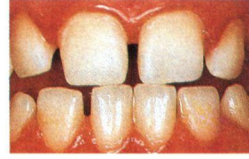

Vitalescence ile Yapılan
Restorasyon

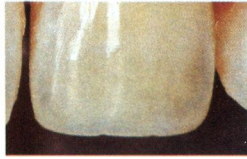
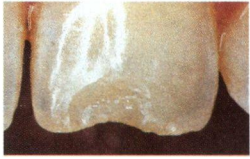
Kendi Dişlerinizi Koruyarak da Güzel Dişlere Sahip Olabilirsiniz

ARALIK ve KOYU RENK DİŞLERDE

FAZLA ARALIK DİŞLER DE KESMEDEN
KAPATILABİLİR

KIRIK ÖN DİŞLERDE

YOKSA ARKA DİŞLER DE METALİK
GÖRÜNTÜ MÜ İSTERSİNİZ?

Vitalescence

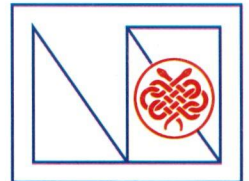
- HER DİŞ RENGİNİ SAĞLAYAN 33 RENK SEÇENEKLİDİR.
- DOĞAL FLORESAN VE ŞEFAFLIKTADIR.
- BENZERSİZ ESTETİK KALİTESİYLE HER TÜR TEDAVİDE VE DE ESTETİK AMAÇLI KULLANILIR.
- BASINCA VE AŞINMAYA KARŞI DİRENÇLİ OLDUĞUNDAN TÜM DİŞLERDE ÖN-ARKA TERCİH EDİLİR.
- PORSELEN TEDAVİSİNDEN PAHALI DEĞİLDİR.

Normal Beyaz Dolgular ile Prova Yapılır.
Vitalescence ile Gerçek Restorasyon

Vitalescence

En Estetik, En Kaliteli, En Hesaplı, En Dayanıklı
Estetik Restorasyon Materyalidir.

Her Diş Doğal Işıktaki Geçirgen (Şeffaf), Ultraviyole Işığında
Floresan Özelliğindedir.

RDENT

Tel: (0216) 372 38 38
Belgegeçer: (0216) 372 80 66
e-posta: ordent@ultratv.net
www.ordentas.com.tr

Danışma Telefonları: (0216) 348 92 13 - (0216) 370 01 87 - (0212) 224 90 44
(0212) 559 11 23 - (0232) 464 88 11

